Dayanışma

EKİM 1983 SAYI: 18 2 DM

CUNTANIN PARTİLERİNE OY YOK!

SAHTEKARLIK! Türkiye'de 6 Kasım'da Cunta'nın dayattığı seçimleri herkes böyle tanımlıyor. Cunta'nın "demokrasiye dönüleceği" vaadi ile kendilerini avutan, baştan beri Cunta'ya destek olmuş, onun işlediği insanlık suçlarına gözlerini kapayıp kulaklarını tıkamış nicelerinin, demokrat geçineninden en gericisine kadar ayakları suya erdi nihayet. Koyu muhafazakar İngiliz Times gazetesi bile "demokrasiye dönüş" kisvesi altında tezgahlanan mizansenin, şimdiki diktatörlüğün meşrulaştırılmasından başka bir şey olmadığını dile getiriyor. 3 yıldır Türkiye'de demokrasi her gün çarmıha gerilirken gıkını çıkartmayan, dahası Cunta'nın Avrupa Konseyi'nden çıkartılmasını isteyenlere karşı generalleri cansiperhane savunan Şansölye Kohl dahil tüm hristiyan demokratlar birden demokrasi havarisi kesildiler. Çünkü böyleleri askerlerin, solu bastırdıktan, demokratları iyice sindirdikten sonra kışlaya çekileceklerini ve siyaset alanını Demirel vb. "Batı"nın sadık, güvenilir ve ehil dostlarına bırakacaklarını umuyorlardı. Ama hepsi feci şekilde yanıldılar. Çünkü faşizmin gerçek yüzünü görmeye bir türlü yanaşmıyorlardı. Oysa Cunta, daha 12 Eylül'den beri nasıl halk ve demokrasi düşmanı bir diktatörlük kurup yerleştirmenin peşinde olduğunu tüm icraatıyla açığa koymuştu. Bizim daha ilk günden, *demokrasiyi katledenden demokratlık beklenmesi abestir, faşist generallerin demokrasiye dönüleceği vaadi koskoca bir yalandır, boş hayallerle vakit kaybedilmemelidir* diye seslenmiş olmamız boşuna değildi.

Sonuçta Evren ve hempaları bildiklerini okudular. Şimdi kendi adamlarına kurdurdukları ve iplerini ellerinde tuttukları, demokrasi ve halk düşmanlığında birbirinin kopyası 3 sözde partiyi, sözde seçimlerde seçmene dayatıyorlar. Ama seçmenin ezici çoğunluğu bu partilere burnunu kıvırıyor. Para cezası olmasa kimsenin sandık başına gitmeye niyeti yok. Bu kukla partilere seçmenin rağbet etmediğini paşaların kendileri de biliyorlar. CHP'nin ve AP'nin devamları olarak kurulan Sodep'in ve Doğru Yol Partisi'nin ilk mahalli seçimlere katılmasını engellemeye çalışmaları, Cunta partilerinin seçmen desteğinden ne kadar yoksun olduklarını ayan beyan ortaya serdi. İlk mahalli seçimlerde oyların önemli bölümünü bu iki parti aldığında, 6 Kasım sonrası oluşacak sözde parlamentonun tabansız kalacağından ve böylece demokrasi adı verdikleri soytarılığın düpedüz sırıtacağından korktular.

Ama nafile... Ecele çare yok. Faşist generaller fena halde tecrit oluyorlar ve köşeye sıkışıyorlar. Durumlarını idare etmek için el attıkları her teşebbüs sonunda kendi ayaklarına takılıyor. Sopa zoruyla kemer sıktırdıkları, üzerlerindeki zulümün ve zorbalığın katmerlisine reva gördükleri işçilerin, emekçilerin, Kürt halkının nefretini zaten çoktan kazanmışlardı. Şimdi burjuvazinin de çeşitli çevrelerini karşılarına alıyorlar. Cunta'nın sonu adım adım yaklaşıyor.

Ancak hep biliriz, zorbalar kendiliklerinden çekilip gitmezler. Onları yerle bir edecek olan demokratik hak ve özgürlükleri savunan milyon-

(Devamı 7. sayfada)

Kuzey Kıbrıs'da Yeni Provokasyon

Türk ordusunun 1974'de Kuzey Kıbrıs'ı işgal etmesinden sonra KFTD adlı kukla bir devlet kurdurulmuş ve bu "devleti" dünyada Türkiye hariç hiç bir ülke tanımamıştı. Dahası da Türkiye, Birleşmiş Milletlerin kararlarına rağmen askerini adadan çekmemiş, istilâsını sürdürmüştü.

Şimdi ise bu kukla yönetimin kukla başkanı, işbirlikçi ve gerici Rauf Denktaş, Kuzey Kıbrıs'da "bağımsızlık" ilân edeceklerini söyleyip duruyor.

Hiç kuşkusuz ilan edileceği söylenen şeyin bağımsızlıkla uzaktan yakından bir ilgisi

(Devamı 7. sayfada)

Cunta Avrupa'da Yapayalnız!

Avrupa Konseyi ile Avrupa Parlamentosu geçtiğimiz ay aldıkları kararlarla K. Evren rejimini büsbütün yalnızlığa mahkum ettiler.

Önce Avrupa Konseyi Asamblesinde çok büyük oy çoğunluğuyla geçen karar suretinde Türkiye'nin 6 Kasım'da demokrasiye geçmeyeceği, 6 Kasım seçimlerinin bir oyun olduğu vurgulandı ve bu seçimlerle oluşacak parlamentonun temsilcilerinin Avrupa Konseyi'nde Türkiye'nin meşru temsilcileri sayılmayacağı (yani Avrupa Konseyi'ne kabul edilmeyeceği) vurgulandı, ayrıca Fransa ile diğer dört ülkenin Türkiye'yi Konseyden ihraç konusundaki başvurularının bir an önce sonuca bağlanması istendi.

Konsey Asamblesinin 1983 dönemi güz oturumundaki bu tutumun daha önceki ilgili oturumlardan farkı şuydu: bugüne kadar Konsey'de komünistler, Fransız, İskandinav, İspanyol, Portekiz ve Yunan parlamenterleri ve bazı sosyal demokratlar hariç K. Evren Cuntası'na karşı tolerans gösteriliyor ve "şans tanınıyordu". Bu kez ise bütün sosyal demokratlar ve Alman Hristiyan Demokratları başta olmak üzere tüm merkez sağ parlamenterler de K. Evren rejimine karşı kesin tavır takınınca İngiliz muhafazakârları dışında "bekle gör" kılıfı altındaki Cunta savunuculuğu yapan kalmadı.

O denli kalmadı ki, 12 Eylül'den sonra Konsey'de Türkiye hakkında kurulan özel komisyonun raportörü olan ve her dönem oturumunda Cunta'yı şu veya bu şekilde rahatlatmış karar taslaklarını yazan Avusturyalı sosyal demokrat Stteiner bile şiddetli Cunta aleyhtarları arasındaydı. Steiner yaptığı konuşmada bizzat kendisinin yazdığı raporları kastederek bugüne kadar yanıldığını, Türk Cuntası'nın demokrasiye geçeceğine inanmış olduğunu, fakat aldandığını söyledi. Söz alan değişik eğilimlerden Yunan, Portekiz ve İspanyol parlamenterleri ilk günden beri bu gerçeği hatırlattıklarını, kendi ülkelerinin faşizmi yaşadığını, Cunta'ya gösterilen müsamahanın onun işini kolaylaştırdığını söylediler. Komü-

(Devamı 7. sayfada)

Generallerin «Seçim»i

Generaller anayasa suçu işleyip iktidarı gaspettikten sonra kendilerine kukla bir "Danışma Meclisi" kurdular. Onun aracılığıyla generallerin "anayasa"sını çıkardılar ve "kanun" adı altında hayatın tüm alanlarını keyiflerine göre düzenleyen ordu emirnameleri yayınladılar. Sonra generallerin partilerini kurdurdular. Bu partilerde generallerin milletvekili adaylarını saptadılar. Şimdi de sözümona "seçim" yapıyorlar. Bu da, tabii, generallerin "seçim"i olacak!

Biz 12 Eylül darbesinin hemen ardından, Türk ordusunun faşist generallerinin uzun vadeli niyet ve planlarını bir bir sıraladığımızda ve bunlardan hiç bir surette demokrasiye dönüş filan beklenemeyeceğini söylediğimizde, demokrat ve ilerici diye bilinen çevreler hep bir ağızdan ne diyorlardı? "Türk ordusu başkadır. Türk ordusu Lâtin Amerika ordularına benzemez. Türk ordusu halkın içinden çıkmıştır. Demokrasiye inanmıştır. Bizim ordumuza güvenimiz tamdır!"

Evet, böyle diyorlardı ve içlerinden çok büyük bir bölümü gerçekten de içtenlikle böyle düşünüyordu. Oysa şimdi, bütün olup bitenlerden sonra onca güvendikleri Türk ordusundan umduklarını 6 Kasım seçiminde de bulamayacaklarını biliyorlar. Ve kapıldıkları hayallerden ötürü çok pişmanlar. Pişmanlar ama, yine kendilerine kalırsa, iş işten geçmiştir. Yapılacak hiç birşey yoktur. Onun için de şimdi "demokrasiye geçiş"ten söz etmez olmuş, onun yerine, "demokrasiye geçişe geçiş dönemi" gibi yavelerle avunur olmuşlardır.

Ne ki hiç de iş işten geçmiş değildir!

Faşizme karşı mücadele her dönemde, her koşul altında uygun yöntemleriyle sürdürülür, sürdürülmelidir. Bizler taa baştan varımızla yoğumuzla bu mücadeleye atıldığımızda yaptığımız ne hayalcilikti ne de maceracılık. Günün görevini yerine getirdik. Günün, günlerin görevleri yine her an gündemdedir. Sorun, bu mücadeleye halk kitlelerini katıp, faşizmden hiç bir çıkarı olmayan en geniş güçleri faşizme karşı bir araya getirebilmektir. Faşizmden hiç bir çıkarı olmadığının bilincinde olan herkesin de bu hedefe ulaşmada mek parmak da olsa yapacağı bir katkı vardır.

Generallerin 6 Kasım seçimi gerçekte bir seçim filan değil. Bunu (Avrupa Konseyi'nin son kararlarından da bir kez daha anlaşıldığı gibi) dünya âlem biliyor. Yine de, 6 Kasım olayı faşizme karşı geniş kitlelerin de katılacağı bir mücadele platformuna dönüştürülebilir. Generallerin partilerine ve generallerin adaylarına oy vermek

(Devamı 2. sayfada)

"YENİ ATOM FÜZELERİNE HAYIR!"

Reagan yönetiminin ve Pentagon militarizminin güttüğü soğuk savaş ve gerginlik politikasına karşı mücadele daha da kitleselleşerek ileri boyutlara varıyor. Aralık ayında yerleştirilmesine başlanacak Pershing II ve Cruise atom füzelerine karşı F.Almanya barış güçleri tarafından 15-22 Ekim tarihleri arasında düzenlenen "Barış İçin Eylem ve Halk Toplantıları"na gösterilen büyük ilgi, barış mücadelesinin F.Almanya'da hangi boyutlarda kitleselleşip, yaygınlaştığının somut bir göstergesi oldu. Bu arada Alman Sendikalar Birliği DGB tarafından 5 Ekim günü "12'ye Beş Kala" adı altında düzenlenen barış gösterisine milyonlarca işçi ve memur katıldı.

Barış gösterileri 22 Ekim tarihinde Bonn, Hamburg, Stuttgart ve Neu-Ulm'da yapılan ve yüzbinlerce insanın katıldığı kitlesel gösteri ve yürüyüşlerle son buldu. Fakat insanlık bir kez BARIŞ ve YAŞAM için ayağa kalkmıştır. İnsanlık, kendi en doğal hakkını, YAŞAMA HAKKI'nı kullanmak için seferber olmuştur. Ve insanlık bu mücadeleyi mutlaka kazanacak, BARIŞ'ı elde edecektir.

ŞİLİ'DE ANTİ-FAŞİST MÜCADELE YÜKSELİYOR

● ŞİLİ'DE ONBİNLERCE KİŞİ PİNOCHET DİKTATÖRLÜĞÜNE KARŞI YÜRÜDÜ.

11 Ekim günü Şili Komünist Partisi'nin, Şili Sosyalist Partisi'nin, diğer sol partilerin ve birçok kitle örgütünün oluşturduğu Şili Demokratik Hareketi (MDP) tarafından yapılan çağrı üzerine Santiago'da Pinochet'ye karşı şimdiye kadarki en büyük kitlesel gösteri yapıldı.

On yıldan beri Kasap Pinochet'nin diktatörlüğü altında yaşayan şili halkı, 11 Mayıs'tan bu yana giderek güçlenen kitlesel gösterilerle Şili faşizmini kökünden sarsmaya başladı.

Santiago'da onbinlerce kişinin katıldığı protesto gösterisi yapılırken, aynı anda Şili'nin Valparaiso, Conception ve Punta Arenas gibi şehirlerinde de faşist rejime karşı güç-

(Devamı 7. sayfada)

KAL 747 Provokasyonu Geri Tepti

1 Eylül 1983 günü ana rotasından 500 km. saparak son derece önemli Sovyet askeri üsleri üzerinde uçarken bütün ihtarlara rağmen inişe yanaşmayıp kaçmaya çalışan KAL-747 Güney Kore yolcu uçağının düşürülmesi olayı emperyalizm tarafından riyakâr ve iğrenç bir şekilde azgın anti-Sovyetik kampanyanın malzemesi yapıldı.

Riyakâr bir şekilde dedik, çünkü bu olay tümüyle bir Amerikan provokasyonu idi. Nitekim olayın iç yüzü kısa zamanda gözler önüne serildi ve ABD yönetiminin bir kez daha maskesi düştü. KİTLE gazetesinde geniş bir ekle ayrıntılı olarak açıkladığımız bu provokasyona ait şu noktaları bir kez daha hatırlatalım:

● KAL uçağı sivil görünümü altında casusluk yapmak için oraya gönderilmişti. Nitekim jumbo 747 jet uçaklarında 12 personel çalışırken, bu uçakta 28 personelin bulunduğu anlaşıldı. Yani uçaktaki özel casusluk cihazlarını kullanan ve bu kişileri yöneten toplam 16 kişilik bir özel personel vardı.

● KAL uçağı, orada sürekli olarak uçmakta olan Amerikan askeri keşif (casus) uçağı RC-135'e elektronik cihazlarla bilgi aktarıyordu.

● KAL yolcu uçağı Alaska'daki hava alanından sebepsiz yere 40 dakika geç ayrılmıştı. Bu zamanlama ise Amerikan casusluk peykinin dünya etrafında döndükten sonra o bölgeye geliş saatine göre ayarlanmıştı.

● Yolcu uçağının yolunu şaşırmasına imkân yoktu. Çünkü rotadan 500 metrelik bir sapma hemen elektronik uçuş cihazları tarafından gösterilirdi. O cihazların bozuk olması halinde ikinci cihazlar, onlar da bozulursa üçüncü cihazlar otomatik olarak devreye giriyordu.

● Bölgedeki Amerikan askeri uçağı RC-135 Amerikan Ulusal Güvenlik Servisi (NSA) ile sürekli irtibat halindedir ve bu uçağın vereceği bir mesaj en geç 10 dakika içinde cumhurbaşkanına iletilecek kadar modern cihazlarla donatılmıştır.

● RC-135 uçağının aynı bölgede çalışmış iki eski personeli yazdıkları ortak bir yazıda, olay sırasında ABD yönetiminin haberli olduğunu belirttiler ve ABD başkanı dahil yetkililerin verdikleri beyanların gerçeklerle aykırı olduğunu (yani ABD üst yöneticilerinin bu konuda yalan söylediklerini) açıkladılar.

● Uçakta ölen yolculardan bir Amerikalı profesörün eşi, olaydan ABD yönetiminin sorumlu olduğunu ve kocasının ölümüne neden olduğunu belirterek hükümet hakkında iki milyon dolarlık bir tazminat davası açtı.

● Başkan Reagan ve diğer yetkililer Sovyet askeri uçağının uyarı atışı yapmadan uçağı düşürdüğünü iddia ederek, içinde Rusça kelimeler geçen sahte bant kayıtlarını dinlettiler. Ama 15 gün sonra, ABD Dışişleri Bakanlığı bu bantların "kötü kayıt" nedeniyle yanıltıcı olduğunu söyleyerek Sovyet uçaklarının KAL uçağını durdurmak için uyarı fişekleriyle işaret verdiğini kabul etti.

● Gerçekler kısa zamanda su yüzüne çıkmaya başlayıp da ABD yönetimi zor duruma düşünce, ABD bu olayı hemen küllendirip unutturmak çabasına girişti.

● Ve nihayet ABD yönetimi son yaptığı bir açıklamada KAL uçağının yanlışlıkla dü-

(Devamı 7. sayfada)

Yorumsuz

Alman Der Spiegel dergisi, İtalyan gizli servisi ajanlarının Ağca'yı Bulgarları suçlamaya ikna etmiş olmasını muhtemel görüyor.

Bulgar BTA ajansının bir iddiasını ele alan dergi, yeni bulguların ışığında bunun inandırıcılık kazanmaya başladığı sonucuna varıyor. İtalyan gizli servis ajanlarının Ağca'yı 29 Aralık 1981'de ziyaret ettiğine dikkati çeken dergi, İtalyan gizli servisinin Ağca ile yakından ilgilendiğinin kesin olduğunu yazıyor. Nitekim, dergiye göre, Şubat 1982'de Ağca, avukatı Ascoli Pineco'ya, kendisini Binbaşı Petrucelli ve Dr. Bonagura adlı iki İtalyan ajanının ziyaret ettiğini belirterek şöyle diyor: "Ajanlar bana söz verdi. Eğer herşeyi itiraf edersem sadece on yıl yatacağım". Bundan birkaç gün sonra Ağca ilk kez Papa'ya suikast girişiminde Bulgarların da yer aldığını açıklamıştı.

Cumhuriyet 12 Ekim 1983

F. ALMANYA'DA İŞÇİ HAREKETLERİ

● F.ALMANYA SAVAŞ SONRASI DÖNEMİN EN GÜÇLÜ İŞÇİ GÖSTERİLERİNE SAHNE OLUYOR.

● BONN'DA DGB TARAFINDAN DÜZENLENEN GÖSTERİYE 130.000 İŞÇİ KATILDI.

● BONN ŞİMDİYE KADARKİ EN BÜYÜK İŞÇİ GÖSTERİSİNE SAHNE OLDU.

Kapitalizmin bunalımı her geçen gün daha derinleşiyor. Tekelci devlet kapitalizmi, çalışanların emeğiyle yaratılan devasa üretim potansiyelini kullanabilme yeteneğinden yoksun olduğunu her geçen gün biraz daha kanıtlıyor. Ekonomik durgunluk bir salgın gibi en kudretli sanayileşmiş ülkeleri bile sarsıyor ve işsizlik kitlesel boyutlara ulaşıyor.

Kapitalizmin "cenneti" sayılan F.Almanya'da da işsizlik giderek yaygınlaşmakta ve buna bağlı olarak şiddetlenen sınıf mücadelesi en geniş çalışan kesimleri harekete geçirmektedir. F.Almanya şu sıralar savaş sonrası tarihinin en güçlü ve yaygın işçi gösterilerine sahne oluyor.

Hemen hergün işyerlerini korumak, emeklilik yaşının düşürülmesini ve 35 saatlik iş haftasını sağlamak amacıyla yapılan işçi gösterilerinin en büyüğü 29 Eylül'de Bonn'da

(Devamı 7. sayfada)

GERÇEK gazetesinden fabrika haberleri

KAYSERİ'DE BİR BELEDİYE İŞÇİSİ KATLEDİLDİ

12 Eylül geldikten sonra genel hizmetler işçileri de işkence ve zulümden nasibini aldı. DİSK'e bağlı Genel-İş sendikasının örgütlü olduğu yerler belediyelerdi ve konumları gereği politik işyerleriydi. 200 bin işçinin DİSK Genel-İş'te örgütlü olduğu bu işkolu faşist Cunta'nın gözüne batanlar arasında idi ve yapmadığını bırakmadı.

Kayseri Belediyesi de DİSK Genel-İş'e bağlı bir işyeridir. Otobüs işletmesinde faşistler örgütlenmeye giriştiler. İşçilerin bu sendikaya gitmesini engelleyen üç demokrat arkadaşımız çeşitli yalanlarla sıkıyönetime ihbar edildi. Üç gün soruşturmadan sonra bırakıldılar. Ama faşist sendikacılar yine bir yığın yalan ve tezviratla ihbar ettiler. Üç arkadaşımız yine sıkıyönetim tarafından gözaltına alındı. İçerde oldukları 40 gün içinde bir tanesi öldü. Ölen arkadaşımız Ali Çiftçi'nin ailesinin zoru ile otopsi yapıldı. Ama otopsi sonucu işkence yapılmadığı söylendi. Bu yalana inanmıyoruz. 40 gün önce sapasağlam olan, hiçbir hastalığı bulunmayan arkadaşımız içerde işkenceden öldü. 25.7.1983 günü bu arkadaşımızın cenazesi birçok belediye işçisi tarafından kaldırıldı. Faşist Cunta bu yaptıklarının hesabını mutlaka bir gün verecektir. Hıncımız ve sınıf kinimiz daha da yükselmiştir.

Kayseri Belediyesinden
Bir Grup İşçi

(Eylül 1983, 219 sayılı Gerçek'ten alınmıştır.)

TELEFUNKEN'DE AYLARDIR ÜCRET ALAMIYORUZ

Telefunken işçileri, 1 Haziran'dan beri ücret alamıyoruz. Geçmişte binbir zorlukla aldığımız ücretler artık elimize hiç geçmez oldu. 6 Haziran'da işverenin ilanıyla 400 işçi zorunlu izne çıkarıldı. Zorunlu izinden sonra işbaşı yaptığımızda yeni bir ilanla izinlerimizin uzatıldığı duyuruldu. Daha sonra evlerimize yazı gönderilerek izinler 6 Ağustos'a, bu süre dolmadan da 22 Ağustos'a kadar uzatıldı. Bu süre içinde beş kuruş dahi alamadık. Bayram ikramiyesi gibi haklarımız da verilmedi.

Telefunken Transtürk Holding'e bağlı bir kuruluştur. Bizim ücretlerimizi ödemeyen patronlar emeğimizden çalarak kârlarını kâr katmaya giriştiler. Bankerlik için yatırımlarda bulundular. Evdeki hesap çarşıya uymayınca Transtürk Holding "kurtarılması gereken" şirketler arasına dahil oldu. "Devlet baba" bu tuzu kurulara "aç kalmamaları" için yardım elini esirgemedi. Oysa biz aylardır açız. Haklarımızı almak için sıkıyönetimden Bölge Çalışmaya kadar her yere başvurduk. Aldığımız cevap "patron paranızı verir, ne zaman verirse o zaman alırsınız" oldu.

Tazminat vermemek için bizi işten çıkarmıyorlar, bıkalım, usanalım, istifa edelim istiyorlar. Oysa birinci patron Fuat Süren milyarlara varan varlığının ufak bir parçası ile ücretlerimizi rahat rahat öder. Ama faşist Cunta altında hiç bir hakkımızı kullanamıyoruz. Onlar kârları düştü diye feryat figan ederken aç kalan yüzlerce işçinin sesi duyulmuyor.

TELEFUNKEN'den
Bir İşçi

(Eylül 1983, 219 sayılı Gerçekten alınmıştır.)

GEMLİK SUNİ İPEK'TE BASKILAR YOĞUNLAŞTI

Gemlik'te kurulu Suni İpek fabrikasında işveren ve polis baskısı yoğunlaştı. Toplu sözleşmeden doğan ikramiye ve diğer haklarımız aylarca verilmedi. Oyalamalarla işçilerin sabrı tükendi. Bu birikim patlama noktasına kadar geldi. Bir öğle yemeğine 5 dakika kala tüm birimlere yemek boykotu yayıldı. Vardiyadaki 169 işçiden 60'ının dışında kimse yemeğe gitmedi. İdare boykottan vazgeçilmesini istedi. Bu olmayınca isim tespiti yapıldı. Emniyet'e haber verildi. Sonuçta tüm işçiler 2 gün ifade verdiler. Daha sonra bir işçi ve aynı fabrikadan emekli bir arkadaş alınarak Bursa siyasi şubeye götürüldüler. Gözleri kapalı sorgulanan arkadaşlar 15 gün sonra salıverildiler.

Şimdi fabrikada baskı daha arttı. Temizlik yapılacağı, solcu, ilerici kim varsa fabrikadan atılacağı söyleniyor.

Birlikte hareketimiz bize güven veriyor, gelecek bizlerindir.

SUNİ İPEK Fabrikasından
Bir Gerçek Okuru

(Eylül 1983, 219 sayılı Gerçek'ten alınmıştır.)

NAZİLLİ SÜMERBANK'TA MÜCADELE SÜRÜYOR

12 Eylül 1980'den beri özellikle işçilerin yoğun olduğu büyük işyerlerinde baskı üç-beş kat arttı. Örneğin bizim işyerimizde eskiden 1-1,5 makinanın bakımını yapıyorken, şimdi en az üç makinaya bakıyoruz. Yemek saatlerimiz kısıtlandı, birkaç dakikalık tuvalete gitme veya sigara içmemiz bile hoşgörülmez oldu. Böyle sudan sebeplerle % 25'lik prim cezalarına uğruyoruz. Son üç senedir zaten çoğumuz prim alamaz olduk. Geçenlerde dokuma şefinin emriyle yataktan kalkıp gelen teknisyen Yalçın Sayın işçi arkadaşlarımızdan birinin yüzüne bakarak "sen uykudan kalkalı yarım saat olmuş uyuyor musun?" diyerek % 25 primi oracıkta kesmiştir. Hergün şeflerden, teknisyenlerden, bazı ustabaşılardan yediğimiz küfürleri saymıyoruz.

En son ücretlerimizin hesaplanmasındaki katsayıyı değiştirdiler, böylece 5 biner lira kazancımızı gaspettiler.

Üç yıldır bu baskılara dayandık. Kendimize güvenimizi kaybetmedik, faşizme teslim olmadık.

Diliyoruz ki, bu cehennemi hayattan kurtulmak elimizdedir. Faşist Cunta bizleri yoksulluk, acı, baskı, korku ile yaşatıyorsa bu bizim mücadelemizin yeterince güçlü, örgütlü olmadığındandır. Yoksa onların gücü bizi yoketmeye yetmez.

Faşizmin yalanlarına gözdağına kanmayalım!

Birliğimizi pekiştirelim. Mücadelemizi geliştirelim. Aramızda yılgınlığa, teslimiyetçiliğe yer vermeyelim!

NAZİLLİ SÜMERBANK'tan
Bir Grup İşçi

(Eylül 1983, 219 sayılı Gerçek'ten alınmıştır.)

BAKIŞ

Paşa ve Kulları

DİNİN Siyasete alet edilmesinden milletimizin çok çektiğini bilen Evren paşa siyaseti ortadan kaldırmakla bunu önlemiş ve devlet işlerinin sadece dinle idare edilebileceğini göstermiştir. Kaçıncı batından "torunu" olduğu bilinmemekle beraber paşanın imam çocuğu olduğu bilinmektedir ve yaptığı müthiş ayet ve hadis tefsirleri de onun son islâm halifesi olabileceği hakkında dolaşan rivayetlere güç katmaktadır.

Kur'an yeryüzüne Evren paşanın geleceğini yazmamıştır. Ama, bugünkü delillere, dini günlerde TV'den okunan hutbelere ve emir komuta zinciri içinde hulus ile görev ifa eden diyanet camiasına bakılırsa Kur'anın Evren paşa için yazıldığı kolayca anlaşılabilir. Kandillerde, "vatanımızı böldürtmeyen, bayrağımızı indirtmeyen şanlı ordumuzun şanlı komutanlarına amin" diyen ulema, yeni bir yorumla islâmın ufkunu genişletmekte ve gün gelip Evren paşanın devleti hangi esaslar üzerine yöneteceğinin binüçyüz sene öncesinden müjdelendiğini açıklamaktadır.

Kur'an "okuyun" demiştir ya, bu, kitap yasağının ve paşanın açtığı "okuma-yazma seferberliğinin" kaynağıdır. Allah "koşun" dememiş midir, işte bu da "yaşam boyu spordur". Paşanın at binip dizgin tutması dahi bu bap'ta yazılıdır.

Paşa Allahın her daim yanında olduğunu, kendisini koruduğunu kullarına duyurmaktadır. Paşa halka hitabederken hava yağmurlu ise "yağmur berekettir" ve paşayla gelmiştir, hava açıksa bu Allahın paşayı dinlemeleri için kullarına ihsanıdır.

Kur'anda paşanın maliyesi için kesin kurallar konmuştur. "Vergi vermek her müminin görevidir" ve bu ayet Mart ayında hutbe olunup, taksit aylarında tekrar okunacaktır. TV'den vazedildiği üzere çalışanlar için "ulu emre itaat" şarttır. "Güçlü devlet" elbette ki, "alın terinin" farkındadır ve kullar "ebedi saadet"e bir gün gelip ulaşacaklardır.

Ha!.. "Veto" mu? Bir o kaldı.

"Veto"nun Kur'andaki yeri aranmaktadır ve elbetteki bulunacaktır.

Paşa ve kulları böylece mutlu olup, mutlu yaşayacaklardır.

(Ağustos 1983, 218 sayılı GERÇEK'ten alınmıştır.)

LEŞ WALESA'YA NOBEL ÖDÜLÜ

Avrupa'nın Fransızca yayın yapan televizyon veya radyolarını izleyen okuyucularımız dikkat etmişlerdir: Polonya'daki karşı-devrimci soytarı Walesa'nın küçük adı Fransızca'da LEŞ diye okunuyor. Bu okunuş Türkçe bilmeyenler için bir şey ifade etmez, ama bizler için böyle bir okunuş doğrusu çok isabetli. Bu nedenle de öteden beri Fransızca yayınlarda ne zamanki Walesa'nın adı geçse keyiflenmemek elde değil.

İşte gene geçenlerde Walesa'ya Nobel Barış Ödülü verilmesine de ancak haberi Fransızca'dan dinleyerek katlanmak mümkün oldu.

Bir Leş'e Nobel Barış Ödülü verilmişti.

Yani Nobel Barış Ödülünü dağıtan İsveç Akademisi de Pentagon'un ve Beyaz Saray'ın Soğuk Savaş kervanına selam çakıyordu.

Ama edebiyat armağanlarında bile politika güdüldüğü Nobel'in barış ödüllerinin çoğu zaman taşıdığı adın tam tersi istikamette dağıtıldığına çok tanık olduk. Örneğin Sovyetler Birliği'ndeki bir karşıdevrimci profesörü, veya 35 yıldır emperyalizmin güdümünde Orta Doğu'yu kana bulamış siyonizmin gelmiş geçmiş en azılı elebaşlarından ve eski teröristlerinden, soykırımcılarından Katil Begin'e ve Uşak Sedat'a da Nobel Barış Ödülü verildiğine tanık olduk.

Şimdi de, Soğuk Savaş'ın leş kargalarının Polonya'daki temsilcisi Leş'e barış ödülü vermişler.

Ne ki, Batı dünyasında hâlâ geçerli olan Leş olmak. Hem de Leş oldun mu Walesa gibi olacaksın. CİA'nın emrinde çalışan Polonyalı KOR adlı azılı karşı-devrimci siyasal bir örgütün kuklası olarak seni piyasaya sürecekler. Çünkü onlara senin gibi bir şarlatan, bir soytarı ve hacıyatmaz lazım. Sen de leş olmaktan başka hiç bir özelliğin olmadığı için, sosyalist bir ülkenin lumpeni, Polonya'ya Batı'dan gizlice sokulmuş aşağılık seks filmlerinin pazarlayıcısı olmaktan öteye gidemediğin için palyaço bıyıklarınla, kıt zekalı kafanla, iki kelimeyi yanyana getiremeyen belagatsızlığınla, hayatta iki-üç kitabı okumayı aşmamış olan kültürsüzlüğünle ve nihayet sosyalist bir ülkede deklase bir unsur, bir safra insan olmanın sende uzun yıllardır biriktirdiği korkunç aşağılık kompleksinle ve aşşağılık, uşak ruhunla bu işe soyunacaksın...

Böylece emperyalizmin anti-komünist mikrofonlarının, kameralarının yüzlercesi ansızın ve her gün sana uzanacak. Yıllarca ve yıllarca istisnasız her gün Batı televizyonlarının vericilerinde boy göstereceksin, en ücra köşelerdeki evlerin içine, oturma odalarına kadar o bet suratınla gireceksin. Devlet başkanları tarafından karşılanacaksın, devlet başkanlarından bile daha fazla itibar göreceksin...

Ne ki, CİA ve KOR'un kuklası olarak öne çıkarıldığın karşı-devrim hareketi sönünce, koskoca Polonya'da sokağa ancak birkaç bin kişiden fazla kişiyi dökemez duruma gelince, artık bu işin sonunun geldiğini sen bile anlayacaksın ve son yaptığın açıklamalardan birinde Dayanışma sendikasını yeniden kurmamak gerektiğini, bu örgütün işlevinin bitmiş olduğunu açıklayacaksın ve ileride hareket yeniden güçlenirse bu kendi örgütünü yaratacaktır diyerek yenilgiyi kabul edeceksin...

Ama emperyalist ağababaların senin böylesine yalancı bir pehlivan olduğunu bildikleri halde peşini bırakmayacaklar, çünkü bunca yıldır sana yatırım yapmışlar, şimdi bir yenisi peydahlayıp piyasaya sürmek de kolay değil...

Bu nedenle sadece Leş değil, artık Leş'in leşi haline geldiğin bir sırada senin leşini mezardan hortlatıp Batı dünyasında Polonya konusuna, küllenmiş ve unutulmaya yüz tutmuş bu azılı anti-komünizme ola ki bir şırınga daha veririz diye tutup sana Nobel Barış Ödülü verdiler.

Gördüğün gibi Washington'a tünemiş olan Soğuk Savaş'ın leş kargaları sadece sen Leş'i değil, o Leş'in leşini bile kolay kolay bırakmak niyetinde değiller...

Haa, bir de paracıkların var. Üstelik de bir milyon doları Vatikan bankasında.. Şimdi de Nobel ödülünden 200 bin dolar geldi. Eh bunca şöhretin, bunca uşaklığın yanında bu para pek de fazla değil.. Ama gene de sosyalist bir ülkede işsiz, güçsüz bir lumpen olarak gezdiğin ve seks filmlerini gizliden satarak geçindiğin züğürtlük yıllarını hatırlarsan bu milyonlar hiç fena sayılmaz.

GENERALLERİN "SEÇİM"İ

(Baştarafı 1. sayfada)

generallerin üç yıldanberi hayatın her alanında yaptıklarını, devlet terörünü, işkenceleri, yurttaş yerine konulmamayı, Kürt halkı üzerinde ulusal baskıyı, hayat pahalılığını ve işsizliği, bir avuç tekelci parababasının çıkarlarına feda edilmeyi, emperyalizmin uyduluğunda olmadık maceralara sürüklenmeyi vb. onaylamak demektir. Bu da demektir ki, gerçekler apaçaçık ortada olduğuna göre, generallerin partilerine ve generallerin adaylarına Türkiye halklarının verecekleri oy değil, koskocaman bir şamar vardır. Doğal olanı, doğrusu budur.

Faşist generaller buna rağmen yine de, muhtemeldir ki, baskı ve terörle, tehditle ve kritik alanlarda yer yer hile ile kendilerine bir "çoğunluk" sağlayacaklardır. Ama generallere verilmeyen oylar, yani sandıktan çıkacak İPTAL EDİLMİŞ oy pusulaları ne kadar çok olursa, üç yıldır süren faşist yönetim altında yurdumuzdaki objektif gerçeklik o kadar açıklığa kavuşacaktır. Böyle bir sonuç faşist Cunta'yı yıkmasına yıkmaz ama, fena sarsar ve sarsalar. Daha da önemlisi, faşizmden çıkarı olmayan ve bunun bilincinde olan en sade bir yurttaş dahi, bugün için bir sandığa iptal edilmiş bir oy pusulası atmakla da olsa, faşizme karşı süren ve sürecek olan mücadelede kendisinin de yeri olduğunun bilincine varır.

Bırakalım, Türk ordusuna ve onun demokrasiye bağlılığı"na duydukları güvenle bugünlere kadar gelenler, bundan sonra da, seçime katılmasına müsaade edilen partilerin güçlerini kıyaslamak, ince seçim hesapları yapmak, gelecek koalisyon tezgahları üzerinde düşünmekle uğraşsınlar... Biz işimize bakalım. 6 Kasım'da oy sandığına her birimiz şu ya da bu biçimde İPTAL EDİLMİŞ, yani generallerin işine yaramayacak, yani kendi öz, FAŞİZME KARŞI OYUMUZU belirten oy pusulaları atalım ve attırmaya çalışalım.

«Kantarın Topuzu»

Milliyet gazetesi köşe yazarlarından Teoman Erel, 9 Eylül 1983 tarihli yazısında Türkiye'de üç yıldanberi uygulanmakta olan ve "24 Ocak Kararları" diye bilinen ekonomik politikanın sonuçlarını utangaç bir biçimde eleştirirken, 6 Kasım'dan sonra devam edecek olan aynı demokratik politikanın dozajına çok dikkat etmek gerektiğini "kantarın topu kaçarsa pek fena manzaralar ortaya çıkabileceği"ni belirtiyor. Bu ekonomik politikanın "seçim" kampanyasında polemik konusu yapılmasını da istemediğini belirten yazar, "müstakbel yöneticiler"e "gerçekçi, "ılımlı", "uygulanabilir alternatifler" bulmalarını öğütlüyor. Kantarın topu kaçarsa ortaya çıkabilecek "fena manzara" konusunda ise; öz bakımından bizde uygulanan ile ayni (İMF patentli Friedman modeli) ekonomik politikayı uygulayan faşist Pinochet yönetimindeki Şili'yi örnek vererek ordaki emekçi halkın sefaletini *Stern* **dergisinden şöyle aktarıyor.**

"San Jose Pascador mahallesinde 150 insan bir 'beslenme komünü' kurmuşlar. 150 kişi adına her gün beş kişilik bir heyet mahalle pazarlarını dolaşarak gıda maddeleri dileniyor. Akşamları toplanan patatesler, kabaklar, havuç, pirinç, lahana, daha ne bulunduysa, bol suyla birlikte eski gaz variline konup, toplama çalı-çırpı ve odunla pişiriliyor". **Bu örnekten hemen sonra Türkiye'ye dönerek şöyle devam ediyor:**

"Bizde böyle bir duruma düşülmüş değildir. Ama işaretler dikkatli olunmasını gerektiriyor. Randevu evi baskınları artmaktadır. Gazetelerde resimleri yayınlanan ve 'hayat kadını' diye isimlendirilen biçarelerin çoğu karnını doyurmak, çocuklarına bakabilmek gibi nedenlerle fuhuşa sürüklenmişlerdir."

Demek ki; yazara göre bizde Şili'deki duruma henüz düşülmemiş! Yani insanlarımız dilencilik yapmıyorlarmış ama kendisinin de "itiraf" ettiği gibi "karnını doyurmak, çocuklarına bakabilmek için fuhuşa sürüklenmişler". Ekonomik baskının, yoksulluğun cenderesinde sersemletilen emekçi kitlelerin naçar kalan, şaşkınlaşan kesiminin artan bir şekilde fuhuşa itilmesini makul gören yazara göre hâlâ "kantarın topuzu" kaçmamış! Erel; herhalde Türkiye'de artık dilenmenin de ne derece güç olduğunu, ya da çulsuzların çulsuzlara verecek birşeyleri kalmadığını görmüyor. Ülkedeki son birkaç imarethanenin kapılarına, insanlarımızın bir kap yemek için nasıl akın ettiğini burjuva gazetelerinden izlemiyor. Yine hergün gazetelere yansıyabilen, geçim derdinden harakiri yaparak intihara kalkışanları herhalde okumuyor!..

Görünen o ki; Erel, emekçi halkın sırtına inen "kantarın topuzuna" karşı değil. Ama o, müstakbel yöneticilere bu topuzu daha usturuplu indirin diyor.

Öyle ya, son günlerde, bir taraftan "seçim ortaoyunu"nu tüluat üstadı rahmetli İsmail Dümbüllü ve selefi İnce Tevfik'e taş çıkartacak kadar güzel oynayan zevatı ve seçim sath-ı mailinde "halkın nabzı"nı anlatarak, bu ortaoyununa cezbedici renkler katmak, diğer taraftan da "halkçı" geçinmek, bir yazar için müşkül bir iş!

"Halkçı" yazarlarımız dahil kimsenin kuşkusu olmasın ki, emekçi halklarımız oynanan bütün oyunlar gibi bu oyunu da ibretle ve dikkatle izlemekte ve sonunda "kantarın topuzu"nu nereye vuracağını çok iyi kavramaktadır.

BURJUVA MUHALEFETE BAĞLI HAYALLER

Siyaset sahnesi perdesinin Cunta'nın icazeti ölçüsünde aralanmasıyla birlikte, tekelci burjuvazi içindeki çekişmeler daha bir gün yüzüne çıkınca ve siyaset sahnesine aksedince, kimi sol çevreler, Cunta'ya karşı burjuva muhalefetin etkinliğini değerlendirirlerken kantarın topunu kaçırmağa başladılar. Anlaşılan "demokrasiye geri dönüleceği" teraneleri altında oynanan oyuna onlar da bir hayli kendilerini kaptırmışlar.

Aslında demokrasiye dönüleceği vaadi, baştan beri, burjuvazinin belirli çevrelerini ve "Batı"yı oyalayıp avutmak amacıyla piyasaya sürülen bir elma şekeriydi. Cuntacılar ve hempaları daha yönetime el koyarlarken demokrasinin asgarisini dahi kendi egemenliklerini ve çıkarlarını tehdit edecek gelişmelere yol açacağını biliyorlardı. Onun için de hedefleri, getirdikleri faşist diktatörlüğü adım adım oturtmak ve sağlamlaştırmaktı. Onlar için "demokrasiye dönüş" bu sürecin adıydı. Ama içinde bulunulan Türkiye ve dünya şartlarında hiç kimse açık açık "bize demokrasi yaramaz, yaramadığı da ortada, demokrasiyi hazmedecek olgunluğa gelene kadar başta kalacağız" diyemezdi. Böylesi, daha ilk günden hem yığınlara meydan okumak olurdu, hem de burjuvazinin hatırı sayılır kesimlerini, daha da önemlisi onca bel bağladıkları "batı"yı karşılarına almak demeye gelirdi. Nitekim uzun süre tüm baskılara rağmen Cunta "demokrasiye dönüş" programını açıklamadı. Faşizmi yerleştirme süreci içinde nasıl ve ne zaman düze çıkılacağını, yani diktatörlüğün parlamento ile makyajlanmasını ufukta gördüğü anda da "demokrasi" programını açıkladı.

Çeşitli burjuva unsurlar, "batı"lı pek çok çevre bu gelişmeleri doğru değerlendiremedi veya gerçekleri görmek istemedi. Tekelci sınıfın tümünün çıkarları açısından yönetimin sivilleşmesi gerekiyordu. Bunun da somutu, solun bastırılmasından, işçi sınıfının, emekçi halkın, Kürt ulusunun terörize edilmesinden sonra, çıkartılan yeni anayasayla, demokratik hak ve özgürlüklerin kullanımını yığınlar açısından tümden yasaklayan diğer kanunlarla oluşturulan dikensiz gül bahçesinin asli sahiplerine, yani sivil burjuva siyasetlerine teslim edilmesiydi. 12 Eylül'den beri Demirel de bu umutla yaşamıştı, Ecevit de, hatta kendini ilerici, demokrat sayan kimi hamervahlar da!..

İşte böyleleri, açılan siyaset sahnesinde kendilerine de yer olduğu zehabıyla, hatta, yine başrole çıkacakları inancıyla sökün ettiler. Kimileri BTP'nin tantanalı kuruluş sürecini, Cunta'ya karşı meydan okumak olarak niteledi. Bir bakıma öyleydi, ama aslında Demirel'i askerlere tercih eden bir kısım tekelci mihraklar Cunta'nın verdiği sözü tutmasını, demokrasiye –tabii sadece burjuvazi için geçerli olan demokrasiye– dönülmesini istiyorlardı. Ve bunlar, BTP çıkışıyla da, Cunta'nın kendi partisi için göz koyduğu AP oylarını, asıl kendilerinin kontrolünde olduğunu göstermek istiyorlardı. CHP'yi yeniden kotarmak peşinde olan çeşitli hizip başları ise, kendilerinin daha çok topun ağzında oldukları endişesiyle, dereyi usuldan geçmenin itidali içindeydiler.

Çanakkale'nin sözde demokratları

Sonrasını biliyoruz. Faşist Evren Cuntası BTP'yi kapatarak, Demirel dahil, yeni dönem için sivil siyasete soyunanların elebaşlarını hapsederek, AP oylarını Cunta partilerine kaptırmamak için inat eden Doğruyol Partisi'yle, CHP oylarını toplayacağı besbelli SODEP'i vetolarla seçimlere sokmayarak "parlamento"lu faşizme giden yolu döşemeye devam etti. Öyle ki, kendi kurdurduğu ve iplerini elinde tuttuğu partilerin, CHP ve AP'nin devamı olan partiler yanında, herhangi bir seçimde sürklase olacaklarını iyi bildiğinden, ilk mahalli seçimlere SODEP ve Doğruyol'un katılmalarını engelleyecek girişimlerde bulundu.

Bütün bu gelişmeler, bir kısım sol çevreler üzerinde sürpriz etkisi yaratmış olmalı ki, burjuva muhalefet hakkında dehşetli spekülasyonlar başladı. Özellikle Devrimci İşçi ve Demokrat Türkiye, "yığınların devlete karşı çıkma geleneğinden" burjuva muhalefetin bu motif altında kitlelerin coşkulu desteğini sağladıklarından, bu olguya bakarak ve bundan dersler çıkararak solun kendisini devre dışı kalmaktan kurtarması gereğinden dem vurmaya başladılar.

Burjuva muhalefetin birdenbire bunca abartılmasının temelinde, küçük burjuvazinin güce tapma huyunun ağırlıklı olarak yattığı gerçeğine işaret ettikten sonra, bu olgudan asıl ne gibi dersler çıkartılması gerektiğine kısaca bir göz atalım.

Evet, bu gün SODEP ve Doğruyol'un da katıldığı bir seçim yapılsa bu iki partinin eski AP ve CHP oylarının ezici bir bölümünü alacaklarını ileri sürmek kehanet değildir. Bunda da şaşılacak bir nokta yoktur. Çünkü Cunta'nın 3 yıllık zorbalığı ve uyguladığı kemer sıktırma politikası, çalışan milyonların Cunta partilerine oy vermemelerini insiyaki olarak getirecektir. Yığınlar ortada başka alternatif bulunmadığı için, emekçi karakterli partilere legal siyaset alanı kapatıldığından, Cunta'nın partilerinden daha kötüsü olamayacağı için ister istemez eski alışkanlıkları doğrultusunda davranacaklardır. Bu olguda, burjuva muhalefetin "devlete karşı olan kitlelerin coşkulu desteğini" sağladığını aramak, popülizm salıncağında bir uçtan öteki uca salınmaktan başka birşey değildir. Sol, kendisi Türkiye toprağı üzerindeki mücadelede yığınlara hitap edecek ölçüde varolmadıkça, yığınların güvenini sağlayacak, onlara cazibe merkezi olacak *güçlü bir anti-faşist örgütlenme yaratmadıkça*, kısacası burjuva muhalefet yanında ve ona karşı kaale alınır bir alternatif olmadıkça kitleler Cunta'ya karşı tepkilerini burjuva partilerine oy vermekle gösterceklerdir.

Bu olgudan çıkartılacak ikinci ders, "faşizme karşı tek yol devrim" görüşünün nasıl ayakları havada kaldığıdır. Bu gün kitleler Cunta'dan kurtulabilmek için en basit demokratik bir imkana, CHP ve AP'nin yeni versiyonlarına oy vermeye handiyse bel bağlamış durumdadırlar. Demek ki, devrimci lafazanlık kitle desteği sağlanmasın da hiç kâr etmemiştir. Faşizme karşı mücadelede esas olanın demokratik hak ve özgürlüklerin savunulması olduğu ilkesi gözardı edildi miydi devrime giden esas ve en kısa yolun, demokratik hak ve özgürlükler için mücadeleyi yığınsallaştırmaktan geçtiği kitlelerin bilincine aktarılmadı mıydı, sonuçta parsayı burjuva muhalefetin toplayacağı bir kere daha anlaşılmıştır. Devrimci durum şartları olmadı mıydı, oluşması için de sübjektif şartlar açısından hayli zaman alacak handikaplar bulundu muydu, faşizmden çıkışın yegane yolu devrim diye zorlanırsa, yığınlar olmayacak olanın peşinden niye gitsinler? Mesele yığınlara berrak bir şekilde açıklanmadı mıydı onlar, istediği gibi bir anayasa ile mücehhez, tescilli demokrasi düşmanı Demirel'i bile faşist Cunta'ya tercih ederler.

Olaydan çıkaracağımız üçüncü ders ise en önemlisidir. Bu da, burjuva muhalefetin yığınlardan gördüğü oy desteğini alabildiğine abartıp onun metodlarını yeni bulgularmış gibi piyasaya sürenlere karşı son derece dikkatli olmaktır. İşçi sınıfının bilimsel ideoloji ve ilkeler dahilinde merkezi örgütlenmesini küçümseyen, hatta reddeden, yığınların "kendi inisiyatifleriyle ve yaratıcılıklarıyla" kendi kendilerine örgütlenecekleri hayallerine bel bağlayan, böylece faşizmi alaşağı edecek güçlü örgütlenmeler, disiplinli mücadele yerine yığınların kendiliğinden ve gevşek örgütlenmesini koyan, özellikle Avrupa sosyal demokrasilerinden esinlenmiş görüşler mutlaka mahkum edilmeli, faşizme karşı mücadelede partinin rolü, siyasi ittifaklar ve anti-faşist cephe öne çıkarılmalıdır.

SÖYLEŞİ

MUSTAFA BEKİR

«VİDEO OLAYI»

Milliyet Gazetesi'nde 8-11 Temmuz tarihleri arasında Video Olayı başlıklı dört dizilik bir inceleme-röportaj yayınlamıştı. Bu yazıda ayrıca bir de Video Sözlüğü eki verilmiş, audio dub'dan video tape recorder'e kadar video ile ilgili kavramlar açıklanmıştı. Yazıda video ile ilgili kimi öneriler de veriliyordu (Videonuzu kataloğunda gösterilen işlemler sırasına göre çalıştırın... gibilerden). Yine bu yazıdan Türkiye'da Japon Betamax sisteminin üstün durumda olduğunu öğreniyordu okuyucu.

Adını bile henüz doğru dürüst yazıp okuyamadığımız (vidio, vidiyo) gerçekten de içinde yaşadığımız çağın bilgisayarlardan sonra en büyük buluşlarından biri. Video belasının salgın olduğu ülkelerin başında İngiltere geliyor: İngiltere adasında birçok aile haftasonlarını seks ve cinayet filmleri izleyerek geçiriyor, hem de çoluk çocuk. Liste başı olan video filminin adı şöyle: Mezarına Tüküreyim! Genç bir kız sandalla tek başına gölde gezinti yapmaktadır. Ansızın iki erkek genç çıkar ortaya ve hayvani bir şekilde kıza tecavüz ederler. Kız sonra intikamını alacak, onların mezarlarına tükürecektir kuşkusuz. Birini asarak, birini de keserek intikamını almış olur.

İngiltere'dekî yetkililerin de açıkça itiraf ettikleri gibi bu tür filmlerin uzun sürede etkilerinin nasıl ve ne ölçüde olacağı konusunda bir şey söyleyebilmek henüz olanaksız; yeteri kadar araştırma yapılmamış bu konuda. Yalnız etkileri de yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamış bir vaziyette. İzledikleri cinayetli seks filmlerinin etkisinde kalan iki genç (ayrı ayrı tarih ve yerde) bir genç kıza tecavüz ederek öldürüyorlar. Şimdi hapishanede cezasını çekmekteler.

Türkiye'deki video olayı ise bambaşka karakterde: Kahvehane ve birahane sahipleri müşteri çekebilmek için varını yoğunu satıp video aracı alıyorlar. Daha doğrusu almak zorunda kalıyorlar. Çünkü — bizzat tanık olduğum bir olayı anlatayım — köyde dört kahveden biri video alınca bütün müşteriler oraya akıyor. Ötekiler de tarlayı takkeyi satarak almaya mecbur kalıyorlar. Yoksa kahve batacak...

Federal Almanya'daki türkler arasında ise daha bir başka: Yerden mantar biter gibi video kulüpleri kuruluyor. Çalışan kişinin ekonomik satın alma gücü olduğu için video almak, alabilmek Türkiye'deki kadar zor olmuyor. Kazanç belgesini ibraz edene bankalar istediği kadar kredi veriyor. Dahası var, video, araba ve renkli televizyondan sonra övünülecek bir araç haline geliyor. (Türkiye daha renkli televizyon öncesi aşamadayken, burada durum daha ileri.) Türk film yapımcıları(!) yeni bir piyasa keşfediyorlar. Eski kiloluk filmleri arşivlerin tozlu raflarından kaldırıp, taze etiketlerle piyasaya sürüyorlar. Kimi zaman bir iki günde "güncel konuları" işleyen filmler çevriliyor. Türk aileleri bir gecede tam 7 video filmi seyretmiş olmakla övünür duruma geliyorlar. Gerçi durum İngiltere'deki gibi değil. Bizim insanımız ağlamaya eğilimli olduğundan, gözyaşı bol filmler seyrediyorlar. Ama kim garanti verebilir ki, günün birinde seksli cinayet filmleri de sürülmesin piyasaya...

İnsan parasını dilediği gibi kullanabilir, kimi video bandı alır, kimi kitap alır, kimi de içer; kimse karışamaz buna. Yalnız hepimizi düşündürmesi gereken bir yanı vardır video olayının. Videonun F.Almanya'daki çocuk ve gençlerimizin üzerindeki etkileri. Almancayı da Türkçeyi de doğru dürüst (okuyup yazmaktan vaz geçin) konuşamayan ve Türkiye ile Almanya arasındaki yitik kuşak diye nitelenen bu genç dimağlar, ana-babalarıyla birlikte seyrettikleri adi video filmlerinden türlü küfür ve ağızlıklar öğrenip bunları kullanmaya özenmektedirler. Öyle ki bunların anlamlarını bile bilmeden. Yine bizzat tanık olduğum bir olayda, kendisine "oğlum öyle denmez, ayıptır" denen çocuk "ayıp ne demek anne?" diye soruyordu... "Lütfen", "siz", "rica ederim", "efendim?" gibi kelimeleri kullanmaktan aciz gençlerimiz ise "civciv", "hıyaro" gibi sözlerle konuşmaktadırlar artık.

F.Almanya'da piyasaya sürülen video filmlerinin içeriğini anlatmaya gerek yok sanırım. Okuyucu bizzat tanık olmuştur. Ama biz yine de F.Almanya dışındaki okuyucularımız için bir video kulübünün verdiği gazete ilanına ve tanıttığı filmlerin adlarına göz atalalım. (İlan Ağustos ayı içinde Milliyet gazetesinde çıkmıştır.)

"Video tarihinde (demek artık bu işin tarihi bile yazılmaya başlamış ve bizim haberimiz yok) ilk kez 4 video filmi birden ve yalnız 60 Mark.

Bu dört şahane filmi bayilerinizden ısrarla arayın:

Kanunsuz Toprak, Kanlı Sevda, Antepli, Serseri Kabadayı."

Ne demek istediğimiz bu örneklerden sonra daha da iyi anlaşılmıştır sanırım. Bu konuda ilgilileri uyarıyoruz diyeceğim ama, ilgililerin şu ilgisine bakın hele:

Milliyet gazetesinin Başyazarı Mehmet Barlas Bey Ağustos ayı içinde yayınladığı bir başmakalesinde "Merkez Bankasının Türkiye'ye 50 bin Mark gönderen işçilerimize birer video bandı hediye ettiğini" bildiriyor ve 50 bin Markı olan biri için video bandının çekici olamayacağını, bu meblağın indirilmesinin tasarrufu teşvik edeceğini öneriyordu.

Evet, video öyle bir araç ki seks filmi de gösterebilirsiniz onunla tanıtıcı, bilgilendirici filmler de...

ASKERİ TOPLAMA KAMPLARINDA MÜCADELE YÜKSELİYOR

Türkiye'de 12 Eylül 1980 günü iktidarı silah zoruyla gaspeden faşist generaller Cuntası başta işçi sınıfı olmak üzere aydınlar, öğrenciler, köylüler, emekçi halklar üzerinde azgın bir terör estirmektedir. 50 civarında idam infaz edilmiş, yüzlerce devrimci, ilerici sürek avlarında öldürülmüş, onlarcası işkence mahzenlerinde katledilmiştir. Cunta'nın askeri toplama kamplarındaki on binlerce siyasi tutuklu ise teker teker işkenceden geçirilmiş ve geçirilmektedir.

Amaç bellidir. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nda gelişen sosyal muhalefeti bastırmak, işçi sınıfı susturmak ve buna bağlı olarak da tekelci parababalarına biraz daha nefes aldırmak, karaya oturmuş Türkiye ekonomisinin çürümesini biraz daha geciktirmek.

İşçi sınıfı politik mücadelesini fabrikalardan, gecekondu bölgelerinden tümden söküp atamadığı için, öğrenci gençliği kışla nızamına göre eğitmek isteyip de, onların için için gelişen, patlamaya hazır muhalefetinin önüne geçemeyeceğini bildikleri için, köylülerin "bu adamlar bizi hepten batırdı" vb. türden sessiz ama gittikçe çoğalan seslerini bastırmanın önüne geçilmez bir durum aldığını gördükleri için Cuntacılar ve avaneleri bütün güçleriyle ellerinin altında rehin tuttukları siyasi tutuklulara saldırmakta, onları sindirmek istemekte, böylece de dışarda gelişen muhalefete gözdağı vermek istemektedirler.

Gözaltı süresince uzun işkencelerden geçerek, insanlık dışı uygulamalara maruz kalan binlerce devrimci, ilerici, demokrat, Cunta'nın hapishanelerinde de benzeri uygulamalara tabi tutulmakta, yine zaman zaman işkenceye çekilmekte, hücreye atılmakta, Nazi kamplarındaki gibi tek tip cezaevi elbisesi giydirilmekte, gazete, kitap vs. okutturulmamakta, savunmalarını yeterince yapabilmeleri için gerekli

(Devamı 7. sayfada)

KIBRIS'TAN HABERLER

KIBRIS'TAKİ İNGİLİZ ÜSLERİNE YENİ FÜZELER YERLEŞTİRİLDİ

Kıbrıs'ta bulunan egemen İngiliz üslerinde Temmuz ayı başlarında uygulanan alarm durumunun esrarı çözüldü. Kıbrıs Rum basınından elde edilen bilgilere göre, İngiliz üs bölgelerine ABD ve NATO füzelerinin yerleştirilebilmesi için, üs yöneticileri üsleri alarma geçirmişti. İngiliz üslerindeki savaş gemilerine, uçaklara, zırhlı ve uçaksavarlarla askerlere "saldırı için hazır ol" emri verilerek, Ağrotur'daki hava üssünden sık sık keşif ve avcı uçaklarıyla helikopterler filolar halinde havalanarak, keşif uçuşları yapmışlardı.

Geçtiğimiz Temmuz ayı ortalarında Komünist AKEL Partisi'nin organı Haravgi gazetesi, manşetine aldığı bir haberinde, üst düzeyde ve son derece güvenilir bilgilere dayanarak, olağanüstü durum sırasında İngiliz üslerine tam bir gizlilik içerisinde en modern füzelerle başka askeri tesisler kurulduğunu yazdı. Haravgi, Lübnan'daki olaylarla ilgili olarak yerleştirilen füzelerin, NATO'nun hoşgörü ve takdiriyle karşılandığını yazarak, Reagan ın girişimlerinin başarılı olmaması halinde, ABD'nin girişeceği saldırılarda bu füzelerden yararlanacağını açıkladı. Haravgi gazetesi, siyasal çevrelerin "Kıbrıs hükümetinin artık İngiliz üs makamları nezdinde girişimlerde bulunarak, bu çok tehlikeli ve kabul edilemez duruma kesin bir son vermelerini talep etmesi gerektiğini" vurguladı.

Konu ile ilgili yayın yapan Elefterotipia gazetesi de üslere 9 Fantom tipi uçak getirildiğini, bunlar eşliğinde gelen Amerikan hava filosunun da Ağrotur'da üslenmiş bulunan İngiliz Harriet ve Lightning uçaklarının yerini aldığını, Fantom uçaklarının da filo halinde üsler üzerinde uçuş yaptığını yazdı.

Apoyevmatini gazetesi ise, Türkiye'den İngiliz üslerine yoğun uçuşlar yapıldığını kaydederek, "İngiliz üslerinde birşeyler pişirilmekte olduğunu" yazdı.

İŞGAL ASKERLERİ ÖLÜM SAÇIYOR

50 bini aşkın Türk askerinin işgali altında bulunan Kuzey Kıbrıs'ta, geçtiğimiz Temmuz ayı içinde meydana gelen iki ölüm olayı, Kıbrıslı Türkler arasında var olan hoşnutsuzluğu had safhaya ulaştırdı.

Girne'nin tanınmış ve sevilen denizcilerinden Hüseyin Atamsoy, 21 Temmuz 1983 günü sabahı, iki arkadaşı ile birlikte Kormacit bölgesinde balık avlarken, askeri bölgeye girdiği gerekçesiyle sahilden açılan bir ateşle öldürüldü. Olay, Girne-Lâpta bölgesi balıkçıları arasında olduğu kadar, kamuoyunda da büyük üzüntü yarattı. Öldürülen balıkçı, aynı zamanda KTFD'nin Eğitim, Kültür ve Spor Bakanı Ahmet Atamsoy'un kardeşi idi.

Olay üzerine yerel gazeteler, askeri yasak bölgeleri gündeme getirerek, bu bölgelerin kesin olarak belirlenmesini ve bu bölgelere yanlışlıkla girenlere ateş etmek yerine, yakalanıp cezalandırılmalarını isteyen yorumlara yer vermişlerdir. Muhabirlerle konuşan balıkçılar, bütün Kuzey Kıbrıs sahilinde benzer olayların sık sık yaşandığını ifade ederek, sahilden keyfi olarak açılan ateşten başka, tatbikat günlerinin, saatlerinin ve alanlarının kendilerine haber verilmemesinden de yakındılar. Lâpta bölgesindeki balıkçılar, özellikle Atamsoy'un vurulduğu bölgede, fakat genel olarak da tüm Kuzey sahilinde benzer olayların hergün yaşandığını belirterek, teknelerine sık sık sahilden, askerlerce ateş açıldığını zaman zaman bu ateşten korunmak için askerlere balık ikram ettiklerini kaydettiler.

Öte yandan Hüseyin Atamsoy'un ölümü ile ilgili olayı araştırmaktan dönen askeri istihbarata ait bir araç, anayol üzerinde eşeğe binmiş olarak yolda giden iki çocuğa çarparak, birinin ölmesine, ötekinin de yaralanmasına yol açmıştır. Olay, bölge halkı arasındaki öfkeyi daha da artırmıştır.

LÜBNAN'DA EMPERYALİST MÜDAHELE GANBOT DİPLOMASİSİ (!)

İsrail Güney Lübnan'a Yerleşiyor

Lübnan halk güçleri kazanmasını mutlaka bileceklerdir.

Lübnan'da son gelişmeler emperyalizmin hak hukuk tanımaz müdaheleci tıynetini yeniden ortaya döktü. Lübnan kıyılarına dayanmış Amarikan ve Fransız savaş gemilerinden havalanan en son model savaş uçakları bir yandan Filistin mevzilerini, öte yandan Çuf bölgesinde faşist Falanjistlerle savaşan ilerici Durzi güçleri bütün dünyanın gözü önünde roket yağmuruna tuttular.

Bu pervasız saldırıların amacı sözde "merkezi" Cemayel yönetimini destekleyip güçlendirmekti. Çünkü Falanjist Cemayel yönetimi Lübnan'da yine emperyalizmin oyununu oynuyor. İsrail ile sözde tüm yabancı askerlerin Lübnan'dan çekilmesi üzerinde anlaşarak, ve müstevli birliklerinin geri çekilmesini Suriye askerlerinin de aynı zamanda çekilmesi şartına bağlayarak, fiilen İsrail'in Lübnan'ın güneyine yerleşmesine razı oldu. Ve çok geçmeden emperyalizmin "ganbot diplomasisi" sanki ayak direyen Suriye imiş gibi olanca baskısını Hafız Esat yönetimi üzerinde yoğunlaştırırken İsrail, sessiz sedasız, güneyinde kendi "savunma" sınırını çekip Lübnan'ın üçüncü en büyük kenti Sayda'nın kuzeyine kadar uzanan yörenin resmen üzerine oturdu.

Hatırlanacağı gibi, Çuf bölgesinde gerici Falanjist Hristiyanları başlangıçta koruyup kışkırtarak Müslüman ahalinin üzerine salan İsrail müstevli birlikleriydi. İsrail iki tarafı da iyice birbirine düşürdükten sonra o bölgeden askerlerini çekerek ardında tam bir çatışma zemini bıraktı. Lübnan ordusunun "o boşluğu doldurma" adına Falanjistlere arka çıkan tutum ve davranışları –Lübnan ordusu çoğunlukla Hristiyanlardan oluşuyor ve Falanjist subaylarca yönetiliyor– bölgenin asli sahipleri Durzilerin haklı direnişiyle karşılaşınca da ABD yönetiminin "zorunlu" müdahelesine zemin doğdu. Fransa'nın "sosyalist" Mitterand yönetime de, "Lübnan'da barış gücünde yer alan askerlerimize ateş açılıyor. Vaktiyle bizim sömürgemiz olan bu yörede böyle bir şeye tahammül edemeyiz" gerekçesiyle hemen ABD'nin ardından kendi boyunu gösterdi!

Olay bu. Şimdilerde sık sık yapılap bozulan "ateşkesleri sürdürmek", "kalıcı" anlaşmaya varmak, Lübnan'ın toprak "bütünlüğü" ve "egemenliği"ni sağlama almak gibi hedeflere ulaşmak için emperyalizm yeni diplomatik gayretler içinde.

Ne ki bunların hep göstermelik hedefler olduğunu dünya âlem biliyor. Asıl ve gerçek hedefleri Suriye'yi dize getirmek, Hafız Esat yönetiminin sosyalist sistemle ilişkilerini koparmak ve İsrail'in Güney Lübnan'ı kalıcı işgalini oldu bittiye getirmektir. Bunun için Lübnan'da yine insanlar katledilmekte ve emperyalizm askerleri, uçakları ve bombalarıyla, geçen yıl yoğun "diplomatik" faaliyeti Beyrut'un yerle bir edilmesinden başka bir sonuç vermeyen Philip Habib'in yerine yeni gezici "diplomat"larıyla, bölgede küstahca at koşturmakmaktadır.

Honduras Gerçeği

● DEVLET DESTEĞİNDE FAŞİST TERÖR ÇETELERİNİN MARİFETLERİ.

ABD Dışişleri Bakanlığı ve Pentagon–CİA uzmanları tarafından özel olarak eğitilip yönlendirilen Nikaragualı karşı-devrim çetelerinin önemli bir bölümü Honduras'da üsleniyor. Oradan sık sık Nikaragua topraklarına tecavüze yelteniyorlar. Reagan'ın "özgürlük savaşçıları" adını taktığı bu çetelere kucak açan Honduras rejimi devrimcilerin, demokratların en azılı düşmanlarından biri. Orda da, El Salvador'da olduğu gibi, kitleler üzerinde terör estiren, arkalarında devlet desteği ile göz göre göre cinayetler işleyen "ölüm taburları" kol geziyor.

İkide bir ortadan "kayboluveren" komünistlerin, işçi liderlerinin, demokratların sayısı gittikçe artıyor. Çeteler sık sık ev basıp adam kaçırıyorlar, sonradan bu "kayıp"ların bazıları bir yol kenarında öldürülmüş olarak bulunuyor. Meselâ böyle ortadan kaybolan Devrimci Halk Birliği'nin iki lideri, Thomas Nativi ile Fidel Martinez aylar sonra hâlâ ortada yoklar. En büyük ihtimal şu anda ülkenin dört bir yanındaki "gizli mezarlık"lardan birinde gömülü olmaları. Daha geçenlerde Honduras başkentine onüç kilometre uzaklıktaki bir mevkide bu mezarlıklardan biri ortaya çıkarıldı.

Geçen yıl Temmuz ayında Honduras Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Rigoberto Rush gizli polisin eline geçmekten kıl payı kurtuldu. Fakat aynı yerde birkaç saat sonra yakalanan bir başka militanın cesedi ertesi gün yakınındaki bir köy yolunda bulundu. Otopsi raporundan anlaşıldığına göre "cinayet ceset bulunmadan beş saat önce işlenmişti. Üzerinde belirgin işkence izleri görülüyordu. Kafanın gerisi parçalanmıştı. Yer Yer elektrik şoku izleri vardı."

Yakın zamana kadar Honduras ordu istihbarat şefi olarak görev yapan Albay Leonidas Arias'ın ifşaatına göre bu ölüm çetelerinin başı ve bütün bu olayları düzenleyen kişi, 1981'de iktidardaki sözde sivil hükümete kendisini zorla silahlı kuvvetler başkumandanı tayin ettiren General Alvarez Martinez'dir. Halen Honduras'ın güçlü adamı olarak iş gören bu Martinez, CİA ilişkileri herkesçe bilinen geçmişi karanlık bir kişidir. *Le Monde Diplomatique* gazetesinin Aralık 1982 sayısında yazıldığına göre Martinez, Batılı gazeteciler tarafından sıkıştırıldığında kendisini "anti-komünist savaşta hudutlar söz konusu olamaz" diyerek savunmaktadır!

REAGAN AÇIKTAN SALDIRIYOR

● KARŞI DEVRİMCİLERE HER TÜRLÜ YARDIM VE DESTEĞİ CİA SAĞLIYOR.

ABD yönetimi devrimci Nikaragua rejimini devirmeye ahdeden karşı-devrimci eski rejim taraftarlarına "gizli" destek sağladığını artık gizlemeye gerek bile duymuyor.

Reagan yönetiminin "özgürlük savaşçıları" adını taktığı halen 8000 civarında karşı-devrimci, üslendikleri Honduras, Kosta Rica ve El Salvador topraklarından ikide bir Nikaragua sınırına tecavüz ederek halk güçlerine saldırıya geçmekteler. Son zamanlarda da işi iyiden iyiye azıttılar.

Bu karşı-devrim güçleri yakın zamana kadar gizlice CİA tarafından eğitilmekte, donatılmakta ve yönlendirilmekteydi. Şimdilerde ise iş öylesine açıktan yürütülüyor ki, ABD basınında 8000 kişilik karşı-devrim güruhunun sayısını 15 bine çıkarma yolunda CİA yönetiminin hazırladığı bir yeni plâna CİA'nın içinden muhalefet belirdiğine dair haberler yayınlanmakta!

CİA'nın eğittiği Nikaragua'lı karşı devrimciler

Bu arada, bilindiği gibi, Amerikan Kongresi de, Nikaragua karşı-devrimcilerine sağlanan emperyalist desteğin eninde sonunda Hondurasla Nikaragua arasında bir açık savaşa yol açacağı, hatta ABD'yi fiilen savaşa sürükleyeceği endişesinden hareketle, yönetimin bu tür faaliyetlere para harcama yetkisini geçenlerde kaldırdı. Fakat Kongre'nin bu kararının, Reagan yönetimini Nikaragua'nın iç işlerine açıktan müdaheleden vazgeçirmeyeceği de biliniyor.

Reagan yönetimi Orta Amerika'da sözde "Sovyet Küba" sızmasını önleme bahanesiyle Nikaragua halkına ve devrimci yönetimine karşı giriştiği çokyönlü saldırıyı her ne bahasına olursa olsun sürdürmekte kararlı. Çünkü Nikaragua'nın komşuları El Salvador ve Honduras'da da halk güçlerinin azılı faşist rejimlere karşı gittikçe gelişmekte olan kurtuluş mücadelesi bu iki ülkeyi yakında Nikaragua'ya çevirmeden –yani bu ülkelerde de bir avuç halk düşmanı toprak ağası ve işbirlikçi kapitaliste dayanan faşist rejimler tepelenip devrimci güçler yönetimi ele geçirmeden– Nikaragua'yı yeni baştan El Salvador'la Honduras'a çevirmekten başka çare göremiyor.

ESKİ HAMAM ESKİ TAS

Guatemala'da Yine Askeri Darbe

Guetamala'da 1982'de cumhurbaşkanlığı seçimine hile karıştırıldığı iddiası ile ordu adına iktidara gelen diktatör Rios Montt devrildi. Montt, "Tanrı beni bu ulusun başına geçmeye atadı" diye televizyonda vaazler veren manyağın biriydi. Ülkedeki azgın anti-komünist, halk düşmanı baskıyı olanca şiddetiyle sürdürmüş, Guatemala halk güçlerinin Guetamala Ulusal Devrimci Birliği Cephesi öncülüğünde verdikleri mücadeleyi bastırmak için her türlü kanlı yöntemi denemiş, bir yıldan az bir sürede altı bin köylüyü kılıçtan geçirmişti. Bir milyon insanı evinden barkından etmiş, kurduğu gizli "mahkeme"lerle tüm insan haklarını ayaklar altına alıp terör estirmişti.

Yerine geçen General Mejiya Victores'in de ondan hiç aşağı kalır yanı olmadığı biliniyor. O da, ülkeyi hakimiyetleri altında kırıp geçiren ufacık bir zengin toprak sahipleri gerici subaylar-tutucu politikacılar azınlığının sözcüsü. Üstelik de önceki manyak diktatör Montt'dan daha ayağı yere basan azılı bir emperyalizm adamı.

Guetamala, seçimle gelen bir hükümetin CİA destekli bir darbeyle devrilmesinden bu yana, yirmi dokuz yıldır, egemen azınlık adına sürdürülen askeri rejimlerle yönetiliyor. Diktatör Montt bir buçuk yıllık iktidarı sonunda devrildiğinde ardında altı bin ölü bırakmıştı. Bakalım şimdiki kaç kişinin kanına girip de gidecek?

PERU'DA EMEKLİ AYLIĞI

Peru'da Feliciano Rodriguez Leon adlı 62 yaşındaki bir çiftlik işçisi bundan iki yıl önce emekli oldu. Peru Sosyal Güvenlik Kurumu'nun kendisine bağladığı emekli ödentisi ayda 194 soles (Peru parası). 194 soles 12 ABD centi, yani 1 doların yedide birinden az tutuyor!

Rodriguez Leon bu parayla ancak ayda bir defa otobüse binebilir, ya da ayda beş somun ekmek satın alabilir.

Bu haberi veren Peru gazetesi böyle bir şeyin Peru'da hiç de istisnai olmadığını da bildiriyor.

ASYA VE AFRİKALI YAZARLAR BARIŞ ÇAĞRISI YAYINLADILAR

Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nin başkenti Taşkent'te Asya ve Afrika Yazarlar Birliği'nin 7. Konferansı 2 Ekim 1983 günü sona erdi. Konferansta dünya yazarlarına bir barış çağrısı kabul edildi. Bu çağrıda şöyle denmektedir:

"25 yıl önce Sovyetler Birliği'nde kadim Taşkent'de toplanmış olan Asya ve Afrika ülkelerinden yazarlar, hümanizm, sosyal adalet, güzellik, barış ve ilerleme ideallerine inançlarını ilan ettiler. Asya ve Afrika Yazarları Hareketi'nin bu 25 yıllık tarihi, önemli derecede iki kıta halklarının tarihi, ayrıca milli hükümranlık, siyasal bağımsızlık, sosyal kurtuluş ve kültürel kalkınma uğrundaki kahramanca mücadele tarihidir.

Çağımızın ilerici yazarları, eserleriyle, halkları yeryüzünün değişik bölgelerindeki gerginlik, provokasyon odakları doğuran Birleşik Amerika ile müttefiklerinin politikasına karşı ilhamlandırıyor. Kahraman Filistin halkı, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün yönetimi altında, İsrailli istilacılara karşı, yurdu uğruna savaşıyor. Güney Afrika halkları, sömürgecilik ve ırkçılığa karşı çetin savaşı yürütüyor. Bağımsızlık ve hükümranlığını savunarak çok çekmiş Lübnan'ın topraklarında kan dökülüyor. Kore bölünmüş bulunuyor. Bunun suçlusu Amerikan emperyalizmidir. Kore'nin demokrasi ve kendi kaderini tayin hakkı temeli üzerinde barışçı yolla birleştirilmesi gerekiyor. Her ikisinin zararına olan Irak'la İran arasındaki savaş devam ediyor. Dünyanın dört bir tarafında milyonlarca insan, hakları ve haysiyeti uğruna mücadele ediyor. Bunlar sizleri, dünya yazarlarını, ezilenleri ve sömürülenleri desteklemek için seslerinizi yükseltmeye, kurtuluşu uğrunda savaşan halkların kutsal davasına yardım etmeye çağırıyorlar.

Saldırgan amaçlarına ulaşmak isteğiyle Birleşik Amerika'nın açtığı silahlanma yarışının ve en başta nükleer silahlanma yarışının görülmedik ölçüler alması yüzünden, dünya barışı ve insan medeniyeti, felâket uçurumunun kenarına getirilmiş bulunuyor. Bu, bizleri çok endişelendiriyor. Günümüzde yazarlar, dünya barışının kaderinden, her zamankinden çok sorumludur. Dünya halkları, nükleer savaş yangınında mahvolmaktan daha iyi bir kadere değerdir.

Silahlanma yarışının durdurulabileceği ve durdurulması gerekliliği kanısındayız. Biz,

(Devamı 7. sayfada)

ABD'de Yoksulluk

Reagan yönetiminin silah yapımı ve askeri masraflara milyarları döktüğü ABD'de yoksulluk hızla artıyor. ABD'nin ileri gelen günlük gazetelerinden *Los Angeles Times*'in bildirdiğine göre hâlen 32 milyon ABD yurttaşı yoksulluk sınırı altında yaşamaktadır. Beyaz nüfusun yüzde 11'i günlük zorunlu gıda tüketimini karşılayamaz haldedir. Zenci nüfusta bu oran yüzde 30'a kadar yükseliyor.

Silahlanma masrafları nedeniyle ortaya çıkan muazzam bütçe açığını kapatmak için Reagan yönetimi sosyal hizmetlerde, genel eğitim, meslek eğitimi, sağlık sektöründe büyük bütçe kısıntıları getiriyor. Bunlardan ve hâlâ süren yaygın işsizlikten en çok etkilenenler yine zenciler.

Yemek kuyruğundaki açlar.

DÜNYADA BAĞIMSIZLIK-ÖZGÜRLÜK SAVAŞLARI

Faşist Diktatörler Sallanıyor

- Şili'de Pinoşe'nin Günleri Sayılı
- Ziya-ül Hak'a Karşı Büyük Kitle Gösterileri
- Filipinler'de Markos Rejimine Karşı Direniş

On yıldanberi Amerikancı Pinoşe faşist diktatörlüğünün hükmü altında yaşayan Şili'de geçen Mayıs ayından beri sıcak günler, haftalar aylar yaşanıyor. Pinoşe'nin IMF güdümlü ekonomi politikasının tam anlamıyla iflâsı toplumsal muhalefetin hareketlenmesine ivme getirdi.

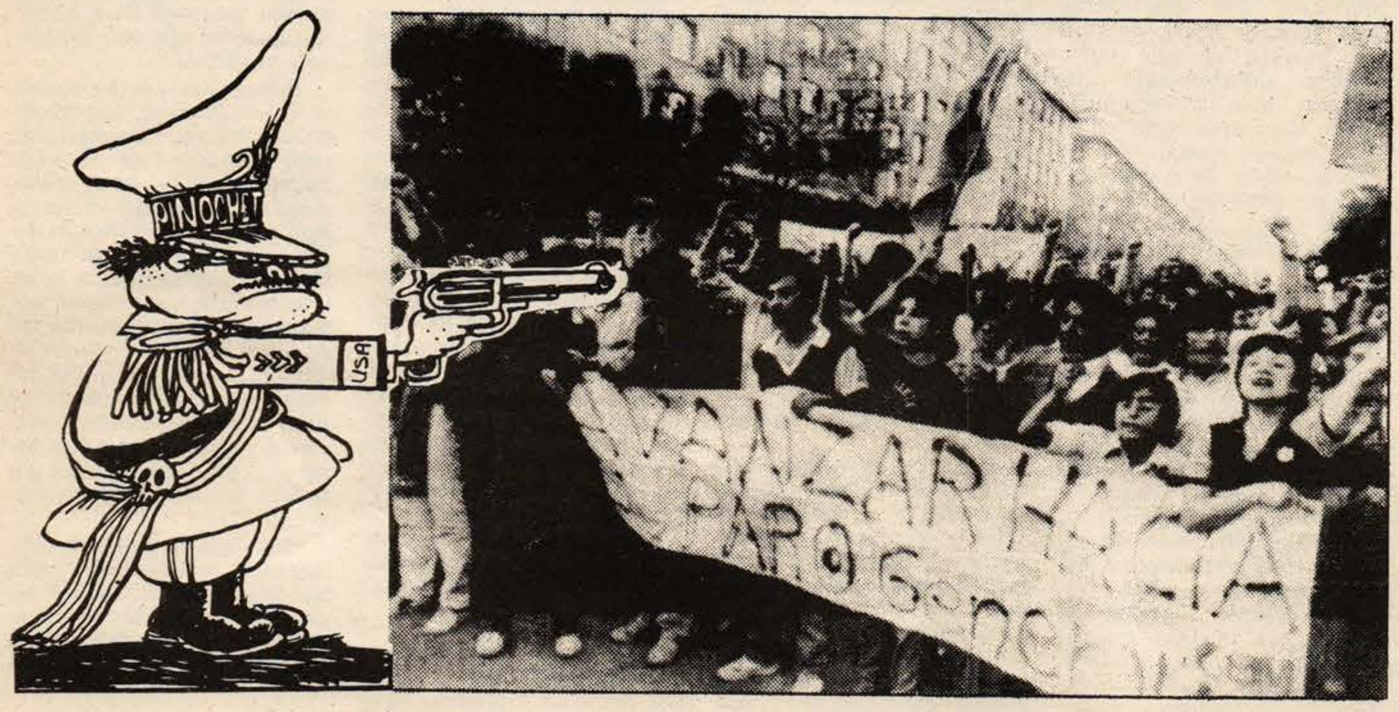

Şili'de Kasap Pinoşe'ye karşı başlayan kitle gösterileri tüm baskılara rağmen giderek güçleniyor

11 Mayıs'ta başlayan ve 23-26 Haziran genel grevine kadar uzayan büyük kitle gösterileri sırasında işçiler başta olmak üzere tüm halk kesimleri başkent Santiago'da ve başka yerlerde sokağa döküldüler. En son Haziran ayında sendika lideri Rudolfo Seguel'in tutuklanmasını protesto amacıyla düzenlenen iki günlük grevden sonra işten atılan 521 işçinin yeniden işe alınması için gösteri yapmaya Santiago'ya gelen bakır maden işçilerinin 40 liderinin 5 Ekim'de tutuklanması, ardından 6 Ekim'de tüm muhalefet kesimlerinin düzenledikleri ve 15 bin kadar kişinin katıldığı izinli gösteriye polisin ateş açması sonucu en az 12 kişinin ağır yaralanması, Şili'de yaşanan sıcak günlerin devam edeceğini gösteriyor. Toplumsal-siyasi muhalefetin bu denli hareketlenip en geniş kitleleri sarmasında, Pinoşe'nin eski destekleyicileri Hristiyan Demokratlar'ın da tüm kanatlarıyla harekete katılmalarının katkısı oldu.

Fakat hareketin temellerini atanların, 1973 darbesinden sonra demokrasi güçlerinin toparlanması ve birlikte davranması yolunda çabaları ısrarla sürdüren Şili Komünist Partisi ile hâlen de onunla birlikte davranan Sol Hristiyan Demokratlar, Eylem Birliği Halk Hareketi ve Clodomiro Almeyda yönetimindeki Şili Sosyalist Parti kanadı olduğu biliniyor. Bu cephe, Pinoşe'nin devrilmesi ve bundan halk yararına sonuçların alınabilmesi için diktatörlüğün eski ve yeni tüm muhaliflerinin birlikte hareket etmelerini, Pinoşe sonrası döneme de birlikte yön vermelerini öngörüyor.

Buna karşılık sağcı cumhuriyetçilerden belli bir kesim sosyalistlere kadar uzanan burjuva muhalefetin (Demokratik İttifak'ın) nisbeten daha radikal belli unsurları Pinoşe'nin gitmesi, yerini tüm demokratik hak ve özgürlükleri uygulamaya koyacak bir hükümetin alması, bu arada Şili Komünist Partisi ve diğer sol güçlere yeni hükümette yer vermeyip sadece legalite tanınmasından yanalar. Demokratik İttifak'da yer alan daha sağ güçler ise şu ya da bu biçimde Pinoşe ve ardındaki tekelci-işbirlikçi güçlerle uzlaşmanın yolunu arıyorlar. Pinoşe'ye gelince, o kâh muhalefetin üzerine polis güçlerini sürerek, kâh bazı sürgün muhaliflerin yurtlarına dönmelerine izin vermek gibi tavizlerle durumu idareye çalışıyor. Bu arada orduya ve kendi taraftarı para-militer lumpen unsurlara meydanlarda şaşaalı resmi geçitler düzenleterek gövde gösterisi yapmaktan medet umuyor.

Ne ki, Pinoşe diktasının barutunu çok büyük ölçüde tüketmiş olduğu şundan da belli ki ABD emperyalizmi, aradan on yıl geçtikten sonra da olsa, kanlı Pinoşe rejiminden elini çekmeye hazırlanıyor. ABD basınında, hattâ, diktatörlüğün bir askeri darbeyle devrilerek muhalefetin halk güçlerinin elinde ve Şili Komünist Partisi'nin öngördüğü doğrultuda daha da ileri boyutlara ulaşmasının önlenmesi çağrıları çıkıyor.

PAKİSTAN'DA MUHALEFET ŞİDDETLENİYOR

Pakistan'da K.Evren'in dostu gerici faşist Ziya-ül Hak'ın halk düşmanı rejimine karşı muhalefet gittikçe gelişiyor. Geçtiğimiz aylar ülkenin çeşitli büyük-küçük şehirlerinde büyük kitle hareketleri oldu. Halk sokaklarda yürüdü, karakolları, bankaları, tren istasyonlarını bastı, güvenlik kuvvetleriyle çarpıştı. Ağustos ayı sonlarında Demokrasinin Yeniden İnşası Hareketi adlı muhalefet cephesinin örgütlediği Sivil İtaatsizlik kampanyası sırasında 30 kişi öldü, bin kişi tutuklandı. Muhalefetin başını, Ziya'nın astırdığı eski Başbakan Butto'nun karısı çekiyor. Ziya'nın sıkıyönetim mahkemeleri ellerine düşen muhalifleri ağır mahkumiyetler ve falaka ile cezalandırıyorlar.

... VE FİLİPİNLER'DE

Filipinler'de diktatör Markos'un yıllardır süren hakimiyeti sallantıda. Önde gelen muhalefet lideri Aquino birkaç yıldır sürgünde yaşadığı Amerika'dan Ağustos içinde Markos'un izniyle yurduna döndüğü gün havaalanında öldürüldü. Bu olay Markos rejimine karşı gelişen muhalefet hareketini birden su yüzüne çıkarttı. Sırtını ABD'ye dayayıp dünyanın en ahlaksız ve kokuşmuş rejimlerinden birini yıllardır sürdüren Markos'a karşı yüzbinlerce insan sokaklara döküldü.

Filipin halkının büyük bir kışmı hristiyan katolik. Kilise de Markos'a karşı muhalefet içinde yer alıyor. Markos bütün muhalefeti daha sert tedbirler almakla tehdit ederken, muhalefet ABD başkanı Reagan'ı Kasım ayında planladığı Filipinler ziyaretini iptal etmeye mecbur bırakan bir kararlılık içinde. Öyle ki, Reagan'ın Filipinler'i ziyaretini iptal etmesini kutlamak amacıyla muhalefet liderlerince başkent Manila'da düzenlenen gösteriye 20 bin kişi katıldı.

Sosyal huzursuzluğun hızla arttığı ülkede son olarak iş çevreleri de gerici-faşist Markos'a karşı cephe almaya başladılar.

Bilindiği gibi Filipinler'de ABD'nin Markos'dan kiraladığı çok önemli askeri deniz üsleri var.

Kenan Evren'in yakın dostu faşist Ziya-ül Hak'ın rejimine karşı başlayan muhalefet gelişiyor.

Barışa Sahip Çıkalım

Tüm demokratik hakları yokederek, halkı zam ve zulüm çemberine hapsedip "yurtta sulh"u sağlayan faşist Cunta, "cihanda sulh" içinde bölge ve dünya barışına karşı her türlü kundakçılıktan geri durmuyor. Bunu yaparken de barış mücadelesinin bilinç ve örgütlenme olarak henüz geniş kitlelere yeterince malolmayışından yararlanıyor, tüm propaganda olanaklarını militarist şartlanmayı daha da koyulaştırmaya seferber ediyor.

Türkiye'de Kurtuluş Savaşı'nı yaşamış ve artık hayatta olmayan kuşaktan sonra, orta yaşlı ve genç kuşaklar savaşın doğrudan yıkımını yaşamadılar. Kore'de olsun, Kıbrıs'ta olsun kaybedilenlerin yıkımı toplumu — her evden bir kişinin kaybı gibi — sarsmadı. Kuşkusuz savaşın vahşetini anlamak için yıkımını yaşamak gerekmez. Ancak 2. Dünya Savaşı'nda Avrupa başta olmak üzere insanlığın uğradığı onulmaz kayıplar bu vahşeti çok daha canlı anlatmaktadır. Bu savaşta yalnızca Sovyetler Birliği 20 milyon evladını kaybetmiş, Hitler faşizmine karşı zafer işte böyle ağır bir bedelle kazanılmıştır. Bunun içindir ki Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin kalıcı bir barış için verdikleri mücadele sosyal sistemleri farklı diğer ülkelerde yankı bulmakta, dünya halkları barış için mücadele vermektedir. Bugün, savaşın yıkımını yaşamış Avrupa halkları Reagan yönetiminin saldırganlığına kararlılıkla karşı durmaktadır. Buna karşılık, "şanlı ordumuz"un başka ülkelerin bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü hiçe sayan fetih ve operasyonlarının pekçok ilerici, demokratı dahi heyacanlandırdığı düşünülürse daha atılacak çok adım olduğu görülür.

Barış için mücadele, hem de barış ve demokrasi mücadelesinin böylesi içiçe olduğu bir dönemde büyük önem taşımaktadır. Bu mücadelenin bir yönü Cunta'nın militarist propagandasını püskürtmek, onun barış düşmanlığını sergilemek, yalanlarını teşhir etmektir.

Cunta yalan söylemektedir:

- **Silahsızlanma görüşmelerinde Sovyetler Birliği ile Amerika bir türlü anlaşamıyorlar diye bir şey yoktur. Sovyetler Birliği atom silahlarını ilk kullananın kendisi olmayacağını, ayrıca bu silahların yapımına ve kendi topraklarında yerleştirilmesine karşı olan ülkelere karşı bu silahların kullanılmayacağını açıklamıştır. Silahsızlanma görüşmelerine silah indirimi konusunda somut tekliflerle giderken, diğer sosyalist ülkelerle birlikte NATO'ya saldırmazlık anlaşması önermiştir. Buna karşılık Amerika silahsızlanma görüşmelerini çıkmaza sokmak için elinden geleni yapmakta, atom silahını ilk kullanan olabileceğini söylemekten çekinmemekte, nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler oluşturulmasına karşı çıkmakta, yeni nükleer silah geliştirirken, biyolojik ve kimyasal silahları da gündeme getirmektedir. Reagan yönetimi ve NATO'nun silahsızlanma yolunda adım atmaya niyeti yoktur. Ve bunu tüm gizleme çabalarına karşılık Avrupa halkları oynanan oyunun farkındadır ve bu sonbaharda Amerikan nükleer füzelerinin Avrupa'da yerleştirilmesi planlarına şiddetle karşı çıkmaktadır. Evren Cuntası ise bir yandan "görüşmeler çıkmaza giriyor" diye sözümona kaygı göstermekte, diğer yandan Amerikan planlarını desteklediğini açıklayarak Reagan yönetiminin açık barış düşmanlığına alkış tutmaktadır.**
- **Türkiye'ye yönelik savaş tehdidi yoktur. Aksine Türkiye'den bölge ülkelerine yönelik savaş tehdidi vardır. Doğu Anadolu'da Sovyetler Birliği sınırında muazzam bir NATO tatbikatına kucak açıp, savaş kışkırtıcılığı yapan faşist Cunta'nın ta kendisidir. Ülkedeki havaalanlarını NATO Çevik Kuvvetine açarak Ortadoğu bölgesini her an bir saldırıyla yüzyüze getiren faşist Cunta'dır. NATO savaş eğitimi okullarının illâki Türkiye'de açılması için yırtınan faşist Cunta'dır. Amerikan 6. Filosunu limanlardan eksik etmeyen faşist Cunta'dır. Bölge üzerinde savaş kâbusu gibi dolaşıp duracak AWACS casus uçaklarını sonbahardan itibaren Konya'ya yerleştirecek olan faşist Cunta'dır. Amerika'ya yüzyılın en büyük silah siparişi olarak 5 milyar dolara 160 savaş uçağı ısmarlayan faşist Cunta'dır. Ve nihayet Irak sınırındaki "operasyonla" gösterdiği gibi bölgedeki ülkelerin sınır güvenliğini hiçe saydığını gösteren de odur.**

İşte bu Cunta bir de kalkıp Türkiye'nin tehdit altında olduğunu söylemektedir.

- **"Bütün dünya bize düşman"değildir. Halkımızın düşmanı, bölge ve dünya barışının düşmanı faşist Cunta'dır. Reagan yönetiminin kuyruğundaki Cunta'nın Pakistanlı Ziya-ül Hak'tan, Bengladeşli, Güney Koreli despotlardan başka dostu yoktur. Bu, halkların cellatlarının dostluğudur. Kendisi böyle tecrit halde olan Cunta, kendisi böyle tecrit halde olan Cunta, kendi yalnızlığını halkımıza maletmeye çalışmakta, bir yandan da bunu saldırganlığına kılıf yapmaya çabalamaktadır. Dünya halkları faşizme karşı halkımızın yanındadır, Cunta'nın düşmanıdır.**

(GERÇEK, Temmuz 1983, 217 No'lu sayıdan)

BATILI GİZLİ SERVİSLERİN EN GİZLİ AYIPLARI BİR BİR AÇIĞA ÇIKIYOR

Aynı Pislikte Ortaklar

- Fransız İstihbaratı da Gestapo Şefleriyle İşbirliği Yapmış!

Geçen yıl ünlü Nazi savaş suçlusu Klaus Barbie yıllardır kaçak olarak yaşadığı Bolivya'da yakalanıp İkinci Dünya Savaşında Fransa'da işlediği suçların hesabını vermek üzere Fransa'ya iade edildi. Barbie'nin gelmiş geçmiş en hunhar savaş suçlusu Nazi subaylarından biri olduğu ve Latin Amerika'da yaşadığı hep biliniyordu. Fakat savaştan sonra müttefik kuvvetlerin elinden nasıl kurtulup kaçtığı bir türlü anlaşılamamıştı. Geçen yıl Fransa'ya iadesinden az sonra durum açığa çıktı. Savaş sonunda Almanya'daki Amerikan işgal kuvvetleri gizli istihbarat servisleri Barbie ile temas kurmuşlar, kendisini birkaç yıl sahte kimlik altında koruyup Fransızların eline geçmesini önlemişlerdi. Karşılığında da Barbie onlara Fransa, Almanya ve diğer Avrupa ülkelerindeki komünist faaliyetleri konusunda bilgi vermişti. Barbie'nin daha sonra, 1951'de gizlice Bolivya'ya gidip yerleşmesine de yine ABD gizli servisleri yardımcı olmuştu.

Bu durum bundan birkaç ay öncesi ABD adliye makamları tarafından da resmen kabul edilip açıklandı ve hatta ABD yönetimi bu yüzden Fransa'dan özür diledi.

Şimdi öğreniliyor ki, Fransız gizli servisleri de savaş içinde Fransa'da "iş" gören Gestapo subaylarıyla savaş sonrasında aynı amaçlarla işbirliği yapmaktan geri durmamışlar!

26 Ağustos 1983 tarihli Fransız *Le Monde* gazetesinde açıklandığına göre Fransız karşı istihbarat teşkilatı savaş sırasında Paris'te direniş örgütlerini çökertme işinde çalışan Ernst Misselwitz adındaki yüksek rütbeli Gestapo subayından uzun süre yararlanmış. Misselwitz'in 1944'de Fransız direniş örgütünün üst düzey yöneticilerinden Pierre Brosellette'ti ağır işkence altında sorguya çekip ölümüne neden olduğu biliniyor.

Fransız karşı istihbarat servisinin 1947 tarihli bir gizli raporundan da anlaşıldığı gibi Misselwitz'in savaş sırasında yaptıkları ve işlediği suçlar Fransızlar tarafından pekâlâ biliniyordu. Raporun bir yerinde şöyle deniliyor: "Özetleyecek olursak, Misselwitz'e özel muamele uygulanmalıdır. Almanya'daki faaliyet ve eylemleri bizim için son derece yararlıdır."

Savaş suçlusu Gestapo subayının yardımcısı bir başka Gestapo ajanı 1951'de askeri mahkemede Pierre Brosellette'e işkence yapmaktan yargılanmış ve *beraat etmiştir*. Misselwitz ise ele geçmediği için gıyabında yargılanarak beş yıl hapis cezasına çarptırılmıştır!

Tabii cezasını çekmemiştir. Halen Almanya'da yaşadığı sanılıyor.

Gurbetçinin Türkiye İzlenimleri

"İZİNCİNİN GÖZÜYLE"

Günlük gazeteleri takip edenler, yukarıdaki başlığı sık sık görmüşlerdir. Bizim renkli basınımız, her izin dönemi sonrası izinden dönenlere "Türkiye'de ne gördünüz?" diye sorarlar. Ben de bir süre önce izin için gittiğim Türkiye' de neler gördüğümü gazetemize aktarmak istedim.

KAPIKULE 83

Üç seneden beri Türkiye' ye gitmemiştim. Boyalı basınımızda çok okumuştum, Kapıkule şöyle değişti, böyle değişti diye. Okuduklarım gerçekten de doğruymuş(!). Haklarını yememek lâzım. Rüşvet işini oldukça düzene koymuşlar. Genel müdürden simsara kadar tam bir dayanışma içindeler. Kapıkule de iki giriş bölümü yapılmış. Birinde "Gümrüğe Tâbi Eşyası Olanlar" diğerinde olmayanlar yazılı. Bu yazıyı vatandaşlarımız şöyle değiştirmişler: "Rüşvet Vermek İsteyenler, İstemeyenler". Eğer gümrük verecek eşyan varsa, mutlaka gümrüğe tâbi eşyası olmayanlar kapısına gideceksin ve pasaportunun arasına parayı koyup bekleyeceksin.

YOLLAR, YOLLAR...

Kapıkule'den geçip de Edirne-İstanbul karayoluna düştünüz mü, eğer uzun süreden beri Türkiye'ye gitmediyseniz, çok ilginç şeylerle karşılaşırsınız. Türkiye'de trafik kazalarında oran olarak bir düşme olmamasına rağmen, yol boyu aklınızın alamayacağı kadar trafik polisiyle karşılaşırsınız. Trafik polisleri 24 saat görev başında. En hafif para cezası 1500 T.L. Zaten polislerin görevi de ceza kesmek. İçişleri Bakanlığı'nın bütçedeki açığın bu yolla kapatılması için bir genelge gönderdiği söyleniyor. Eğer polis seni durdurduysa, suçlu ya da suçsuz ol, mutlaka ceza ödeyeceksin.

Bu arada ilginç olaylar oluyor yollarda. Bir ara İzmit'den İstanbul'a giderken yol tıkandı. En az 10 km'ye yakın bir kuyruk oluştu. Yöreyi iyi bilen şoförlerin peşinden biz de daldık eski bir ara yola. Fakat tıkanıklık tahmin ettiğimizden de uzunmuş. Bu nedenle ana yola bir türlü çıkamadık. Böylece yol hepten tıkandı. Derken, trafik polisi geldi. Bir sürü yakası açılmadık küfür savurduktan sonra, biz de dahil ara yoldan gelenlere ana yola çıkmama cezası verdi.

FAŞİST CUNTA'YI GÖRMEK

Eğer belli bir siyasal bilince sahip değilseniz, biraz da paranız varsa, bir akrabanız ya da yakınınız hapiste değilse, devlet dairelerine işiniz düşmeyecekse, elinizde de yurt dışında işçidir diye yazan bir pasaport varsa, olup bitenleri anlamakta çok zorluk çekersiniz ve izin dönüşü sarılıp kaleme yazarsınız boyalı basının açtığı köşelere... biraz daha Türkiye'ye dönmekten vazgeçmiş olarak.

ŞEMSİYE

Türkiye'deyken bir çok işçiyle, köylüyle sohbet etme olanağı buldum. Kenan Paşa artık eski Kenan Paşa değil onların gözünde. Köydeki amcam mısırın kilosunu 25 liraya mal etmiş, 18 liradan satmak zorunda kalmış. Çok dertli. Kendi deyimiyle Almanya'daki kızının desteği olmasa "yandı".

İstanbul'daki amcamla konuştum. Eczacıbaşı'nda çalışıyor. Eskiden Ecevit'çi idi. Şimdi kızıyor, "Demirel kadar bile olamadı" diyor.

Sokakta boştan gezenden, işçisine, köylüsüne kadar tüm dar gelirli insanlarda hoşnutsuzluk var ve bu hoşnutsuzluk gittikçe yaygınlaşıyor. Herkes herşeyden değil ama mutlaka birşeyden şikayetçi.

LASSA fabrikasında çalışan bir işçi arkadaşla sohbet ettim. Çok dertliydi. Bana şöyle bir fıkra anlattı: Adamın biri gayet güzel ve güneşli bir günde köyden kasabaya inmek için yola çıkmış. Öğleye doğru bulutlar o güzelim güneşi yavaş yavaş örtmeye başlamış. Adam bakmış yağmur geliyor, ıslanacak, hemen oradaki bir ağacın altına sığınıvermiş. Derken uzaktan bir atlı görünmüş. Atlı gelmiş selam vermiş ve ardında "Bende iki şemsiye var, istersen birini sana vereyim" demiş adama. Adam atlıya teşekkür etmiş ve şemsiyeyi alıp düşmüş onunla birlikte yola. Atlı bir süre sonra "yahu şu benim şemsiyem olmasaydı çok ıslanacaktın hani" demiş. Adam şemsiye için yeniden teşekkür etmiş. Yağmur şiddetlendikçe atlı başlıyor "hani şu benim şemsiyem olmasaydı tamamdı işin" demeye. Adam yine teşekkür ediyor. Bu minval üzere epeyi gitmişler ve bir köprünün yanına gelmişler. Atlı yeniden "yahu şu benim şemsiyem..." demeye kalmamış, adam kendini derenin içine atıvermiş. Her tarafını iyice ıslattıktan sonra dönmüş atlıya, "ulan .... senin şemsiyen olmasaydı bundan daha fazla ıslanmazdım ya" demiş.

LASSA'daki işçi arkadaşım bana bu fıkrayı anlattıktan sonra ekledi: "Hergün televizyonda izliyoruz Evren'i, biz olmasaydık mahvolmuştunuz, biz yönetime gelmeseydik anarşi sizi yiyecekti vb. diyor devamlı. Önceleri bu sözlere çok inanıyordum. Ama artık bu adam olmasaydı bundan daha fazla ISLANACAĞIMIZA inanmıyorum."

Türkiye izlenimlerimin bir kısmı bunlar. Gelecek sayıda devam edeceğim anlatmaya.

E.A, Batı Berlin

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER MÜLTECİLER KOMİSYONU F.ALMANYA'YI SUÇLUYOR

Birleşmiş Milletler Mülteciler Komisyonu'nun iki üyesi geçtiğimiz günlerde F.Almanya'daki iki mülteci kampını ziyaret etti ve F.Almanya'yı mültecilere yaptığı uygulamalardan dolayı suçlayan bir raporu Birleşmiş Milletlere sundu. Komisyonun iki üyesi hazırladıkları raporda şu görüşlere yer veriyorlar.

- Kamplarda yaşayan mülteciler yalnızlık ve güvensizlik içindeler.
- Mülteci kamplarında yaşayanlar mecburi göz altına alınıyorlar ve sorumlu makamların emirlerine uymayanlar ya para cezasıyla ya da altı aya kadar varan hapis cezasıyla tehdit ediliyorlar.
- Mültecilerin seyahat özgürlükleri kısıtlanıyor. F.Almanya'da iltica talebinde bulunanlar belli bir bölgeyi ya da şehri terketme hakkına sahip değiller. Bu bölge sadece belli istisnai durumlarda terkedilebiliyor.
- Mültecilere çalışma yasağı var. Sosyalist ülkelerden gelen mülteciler çalışma izni almak için bir yıl, diğer ülkelerden gelenler de iki yıl beklemek zorundalar.

F.Almanya'da yayınlanan ünlü haftalık magazin dergisi "Der Stern" Bonn hükümetinin mültecilerle ilgili aldığı bu kısıtlayıcı kararların, mültecileri F.Almanya'ya gelmekten alıkoymaya yönelik olduğunu yazıyor. Dergi ayrıca bunun başarıyla gerçekleştirildiğine değindikten sonra şu rakamları veriyor. F.Almanya'ya gelen mültecilerin sayısı 1980'de 107.000 iken, bu rakam 1982'de 37.000'e düşmüştür. 1983 yılında sadece 20.000 mültecinin F.Almanya'ya gelmesi bekleniyor.

Yine aynı dergiye göre, çok az sayıda kişinin (% 10 ile % 15 arasında) iltica talebi kabul edilmektedir. Dergi özellikle sosyalist ülkelerden gelen mültecilerin taleplerinin, bu kişilerin politik koğuşturmaya uğrayıp uğramadığına bakılmaksızın kabul edildiğini, geri kalmış ülkelerden gelenlerin ise ülkelerine geri gönderildiklerini belirtiyor.

Bonn hükümetine bakılırsa, sadece ekonomik nedenlerle iltica talebinde bulunanlar ülkelerine geri gönderiliyorlar. Dergi F.Almanya'ya gelmiş ve müracaatı kabul edilmemiş olanların hepsinin gerçekten ekonomik nedenlerlemi buraya gelmiş olduklarının tespitinin mümkün olmadığını belirttikten sonra Türkiye örneğini veriyor ve Türkiye'deki askeri rejime karşı olanlardan ve özellikle vahşice bir koğuşturmaya uğrayan Kürtlerden iltica talebinde bulunanların sadece % 1'inin müracaatlarının kabul edildiğini yazıyor.

Çok sayıda mültecinin davasına bakan Hamburg'lu avukat Rolf Geffken'e göre, eğer hâlen F.Almanya'da geçerli olan kriterler uygulansaydı, Nazi rejimi tarafından koğuşturmaya uğramış olanların % 60-70'inin politik koğuşturmaya uğramış olarak kabul edilmemesi gerekirdi!

Gerçek Komitelerinden Haberler

ABD BAŞKAN YARDIMCISININ ZİYARETİ VİYANA'DA PROTESTO EDİLDİ

20.9.1983 tarihinde ABD başkan yardımcısı Busch Avusturya'ya bir gezi yaptı.

Avusturya Komünist Partisi, Avusturya Sosyal Demokrat Partisi gençlik örgütü, Şilili, Nikaragualı, El Salvadorlu ve Türkiyeli demokrasi güçleri Busch'un bu ziyareti vesilesiyle ABD'nin Orta Doğu ve Latin Amerika'daki varlığını ve politikalarını protesto amacıyla bir gösteri yürüyüşü düzenlediler. Yürüyüşe yaklaşık 3000 kişi katıldı. Gerçek Avusturya Komitesi de yürüyüşe katıldı ve Türkiye'deki faşist Cunta'yı teşhir eden bir bildiriyi yürüyüşte dağıttı. Yürüyüş ABD bayrağının yakılmasıyla son buldu.

DAYANIŞMA
Viyana muhabiri

FRANKFURT İŞÇİ KÜLTÜR DERNEĞİ "BARIŞ" KONULU SEMİNER YAPTI

Frankfurt İşçi Kültür Derneği'nin yeni dönem çalışmaları "BARIŞ" konulu bir seminerle başlamıştır. Seminerin açış konuşmasını yapan dernek başkanı, izin döneminden sonra başlatılan bu türlü çalışmaların yoğun olarak devam edeceğini, amacın daha kalabalık kitleyi yapılan bu faydalı çalışmalardan yararlandırmak olduğunu söylemiştir.

Semineri veren TÖB-DER Genel Başkanı G. Gazioğlu, barış konusunun bir slogan konusu olmadığını hatırlatarak, "çağımızın en önemli bir konusu" olduğunu söylemiştir. Daha sonra barış mücadelesinin, insanlık mücadelesiyle başladığını; ilk insanlar arasında bir çok savaşlar olduğunu, ancak savaşın kötülüklerini ilk insanların bile anladıklarını belirtmiştir.

Daha sonra; "ilk barış ilkesi büyük paylaşım savaşı olan 1. Dünya Savaşı yıllarında daha savaş devam ederken Bolşevikler tarafından ortaya atıldığını biliyoruz. O zamanın Rusya'sında pek çok genç cepheye gönderiliyordu. Bolşevikler buna karşı çıkarak, savaşın işçilerin yararına bir şey getirmediğini savundular" şeklinde konuşmasına devam eden Gazioğlu; Bolşeviklerin iktidara geldikten sonra da barış için bir çok tavizler vererek barış anlaşmaları imzaladığını, Bolşeviklerin böyle davranarak pek çok taraftar kazandıklarını, değişik alanlarda mevzi kazandıklarını, ama bu barışçı çabaların ne yazık ki, 2. Dünya Savaşının çıkmasını engellemeye yetmediğini açıkladı. 2. Dünya Savaşının bilançosuna da değinen Gazioğlu doğal kaynakların savaş sanayii yoluyla savaşa harcanması sonucu mutlak ve gizli açlığın baş gösterdiğini, sosyal faaliyetlerin yerine getirelemediğini de sözlerine eklemiştir. Hiroşima'da atılan atom bombasının etkisinin bugün doğan çocuklarda bile görüldüğünü belirten Gazioğlu daha sonra sözlerine özetle şöyle devam etmiştir:

"Bugün, 2. Dünya Savaşında atılan bombaların toplamının 2 milyon katı Atom silahları vardır. Diğer silah türleri bunun dışındadır. Şu anda dünyayı birkaç kez ortadan kaldıracak derecede silah depo edilmiştir.

İşte bu korkunç tehlikenin farkında olan tüm barışsever insanlar her yerde barış gösterileri düzenlemektedir. Türkiye'de de 1950'lerde somut olarak başlayan barış hareketi kısa zamanda bastırılarak yöneticileri tutuklanmıştı. Çok zaman sonra toplumdaki barış güçlerinin büyük çoğunluğundan kaçırılarak alel acele bir barış derneği kurulmuştur. Barış mücadelesinin ciddiyeti ve dayatan koşullar sonucunda daha sonra barış derneğinin yapısı değiştirilerek barış güçlerini daha çok kucaklayan Türkiye Barış Komitesi kuruldu. Barış için etkin çalışmaların yapılacağı sırada da 12 Eylül faşizmi geldi ve bildiğiniz gibi Cunta eline geçirdiği Barış Komitesi üyelerini ağır ceza talepleriyle yargılıyor."

Barışın kazanılması demek açlığın önlenmesi, çocukların kitleler halinde ölmemesi, barışın sosyalizmi ve insanlığı güçlendireceğini, barış mücadelesinin demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin dışında değil; ana ilkelerinden ve konularından biri olduğunu, barış için her mücadele edenin komünist olmadığını ama her komünistin bir barış savaşçısı olduğunu belirten Gazioğlu, insanlığı tamamen yokedecek tüm kırım silahlarının imhasından yana çıkmanın tüm barış güçlerinin vazgeçilmez görevlerinden biri olduğunu vurguladı.

Barış için mücadelenin nükleer savaş tehdidini azalttığını belirten Gazioğlu, barışın insanlık için çok büyük önem taşıdığını bir kere daha vurgulayarak konuşmasını bitirmiştir.

FAŞİST CUNTA AVRUPA KONSEYİ ÖNÜNDE YAPILAN EYLEMLERLE PROTESTO EDİLDİ

29-30 Eylül 1983 tarihlerinde Avrupa Konseyi'nde Türkiye'nin durumu görüşülürken, Strasburg'daki Türkiyeli ve Kürdisdanlı güçler Konsey önünde bir protesto eylemi yaptılar. Eylem öncesi dağıtılan ortak Çağrı'da "Faşist Cunta'nın idam ve işkencelerine son; DİSK, TÖB-DER, Barış Derneği ve kapatılan tüm politik ve demokratik örgütlere özgürlük; Kürt ulusu üzerinde ırkçı, şoven, asimilasyon ve soykırıma hayır; Başta ABD ve FAC olmak üzere Faşist Diktatörlüğe yapılan her türlü yardım durdurulmalıdır;" dendikten sonra tüm Türkiyeli ve T.Kürdistanlı işçiler emekçiler, devrimciler ve demokratlar 29 Eylül günü saat 16.30 da Avrupa Konseyi önündeki protesto yürüyüşüne katılmaya çağrılıyordu.

Konseyde Türkiye üzerine oturum yapılırken aralarında TÖB-DER Merkez Yürütme Kurulu üyesi Tekin Üstün'ün de bulunduğu bir heyet Konsey başkanıyla görüştü ve altında Birlik Yolu, FTİB, Gerçek Strasburg Komitesi, Strasburg Devrimci İşçi, Serxebun ve STİD'nin imzaları bulunan bir açıklamayı Konsey başkanına sundu. Konsey önündeki protesto eyleminden sonra şehrin merkezine doğru bir yürüyüş yapıldı. Şehrin merkezindeki Kleiber meydanında türkçe ve fransızca bildiriler okunduktan sonra, bir kapalı salon toplantısı düzenlendi.

Konsey önündeki protesto eyleminin yapıldığı sırada Konsey üyesi birçok parlamenterden dayanışma mesajlarının gelmesi, Cunta'nın batı kamuoyu nezdinde de ne kadar tecrit olduğunun bir göstergesiydi.

Konsey önündeki eylem ayrıca tüm Fransa'ya yayın yapan ulusal kanal ile, Strasburg bölgesine yayın yapan bölgesel kanal tarafından yayınlandı.

DAYANIŞMA
Strasburg Muhabiri

Okurlardan

OTO TAMİRCİSİ İŞÇİ VE ESNAFTAN

İstanbul Valiliği'nin aldığı bir kararla İstanbul'un Anadolu yakasındaki oto tamirhaneleri "toplum sağlığı" bahanesiyle kapatılmaya başlanmıştır. Bu karar oto tamircisi esnafı ve çalışanları sokağa atmaktır. Üretilen otomobilleri satamayan tekelciler yaş sınırı koydurtarak eski otoların trafiğe çıkmasını menetmekte, oto tamirhanelerinin kapatılmasını isteyerek "eskiyen otoları atın, yenisi alın" demektedirler. Oto tamirciliğinde çalışan binlerce işçi vardır. Bunların çoğu Anadolu'dan gelip İstanbul'da bu işe giren, memleketlerinde bakmak zorunda olduklarına boğazlarından kesip para yollayan insanlardır. Zaten güç olan koşullarda çalışan bu işçiler şimdi işyerlerinin kapatılmasıyla sokakta kalacaklardır.

Evlerimizi gecekondudur diye başımıza yıkan Cunta, şimdi de "sağlık", "meskun mahal" bahanesiyle işyerlerimizi kapatıyor, ekmeğimize gözdikiyor.

Bir Grup Oto Tamircisi
İşçi ve Esnafı
İstanbul Oto Tamir
Sitesi

●●

1402 DE BAŞARAMAYACAKTIR

Emekli Sandığında gün geçmiyor ki işine son verileceklerin yeni bir listesi açıklanmasın. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı ve Sandık yöneticilerinin işbirliğiyle işten atılanların sayısı elliyi geçti. Çeşitli muhbirlik ve ispiyonculukla her sıkıyönetime bildirilenin işine hiç bir gerekçe gösterilmeksizin "1402 Sayılı Sıkıyötim Yasası" gereğince son verilirken, bir taraftan da Sandık yöneticileri ilerici, sosyalist olarak bilinen 10-15 yıllık memurları sıkıyönetime resmi yazı ile bildirerek 1402'yi uygulatmaktadırlar. Bu tür yeni listelerin hazırlandığı belirtilirken, 30 Nisan 1980 günü 1 Mayıs kutlama toplantısına katılan Sandık personelinden 75 kişinin mahkemeleri devam etmekte, mahkemeleri sonuçlanınca "suçlu" ya da beraat kararına bakılmaksızın bunların işine son verileceği söylenmektedir.

12 Eylül öncesi sivil faşistlerin tüm entrika ve provokasyonlarına rağmen Sandık'ta kuramadıkları etkinliği 12 Eylül sonrası faşist generallerin çıkardığı "yasalar" ve faşist uygulamalarla şimdi sağlamaya uğraşıyorlar. Ama yanılıyorlar. İşçi sınıfı sosyalistlerini bağrına basmış, 20 Mart Faşizme İhtar eylemini tüm memurlarıyla gerçekleştirmiş, nice nice demokratik eylemlere sahne olmuş Emekli Sandığı'ndan işçi sınıfı sosyalistlerini koparmağa ne faşist generallerin yasaları, ne de genel müdür Ateş Amiklioğlu'nun, ne de muavini —babası Hitler'in ordularında subaylık yapmış— Orhan Erkilet'in, ne de tüm personel tarafından randevuevi işlettiği bilinen personel müdürü Gündoğdu Yavuz'un gücü yetmeyecektir.

Emekli Sandığı'ndan
Bir Grup

●●

İŞÇİLERE PSİKOLOJİK BASKI YAPIYORLAR !

İki seneyi aşkın süredir Siemens'de çalışıyorum ve bundan kısa bir süre önce çıkışım verildi. Sebep olarak çalışan kadronun çok fazla olması gösterildi. Tabii çıkışı verilen kişilerin başında ilk sırayı yabancı işçiler almakta.

Bir senedir kısa çalışma yapan Siemens, yasalara göre, kısa çalışma yaptığı sürece çıkış vermemesi gerekmektedir. Fakat firma yolunu yordamını bulup çıkış veriyor. Bu arada işçilere "sana şu kadar para veriyoruz, kendin imza atıp çıkışını alırsan bu parayı alırsın, yoksa biz çıkış veririz ve hiç bir hak talep edemezsin" diyerek baskı yapılmakta ve çıkışlarını kendileri almaya zorlanmaktadır.

Buna rağmen çıkışını almayan işçilere çeşitli psikolojik baskılar yapılmaktadır. Örneğin, bir işçiyi bir gün başka bir işte, diğer gün başka bir işte çalıştırarak, ordan oraya koşturup bıktırarak, işçiyi "yeter, çıkışımı istiyorum" demeye zorlamaktadırlar.

Yine bir kısım işçileri kendilerine bağlı Siemens Stadt'a gönderiyorlar. Burada işçiler işe alınırken büyük sınavlara tabi tutulmaktadırlar. En başta aranan koşul, çok iyi almanca bilmek. İşçiler genel yetenek, matematik ve almancadan sınava sokuluyorlar. Bu sınavları başaramıyanları ise geri göndermektedirler ve sonuç olarak "oraya da gönderdik başaramadın, zaten burada da işimiz yok, al çıkışını" denmektedir.

Bir ara işçileri vardiyalı çalışmaya zorlayan Siemens, şimdi vardiyalı işi de kaldırmak istemektedir. Buna gerekçe olarak, "vardiyalı işçi çalıştıracak kadar işimiz yok ve fazla kadroları azaltmak zorundayız" denmektedir.

Ve son uygulama da şu. İşçilerden yaptıkları işin almancasını en ince ayrıntılarına kadar bilmesi, yaptığı malın ne işe yaradığını, nereye ve nasıl monte edildiğini öğrenmesi istenmektedir. Derdini dahi anlatacak akadar almanca bilmeyen Türkiyeli işçiler elbette bunları öğrenemiyor ve sonuçta kendisine, "bak sana bir şans daha tanıdık, yapamadın, artık sana göre işimiz yok, bize almanca bilen gerekli" denilerek çıkışını alması istenmektedir.

İşçiler hasta dahi olsalar, çıkışları verilir korkusuyla doktora dahi gidememekte ve hasta hasta çalışmaktadırlar.

N.Akan
Siemens-B.Berlin

CUNTA'NIN PARTİLERİNE OY YOK

(Baştarafı 1. sayfada)

ların elbirliğiyle davranmaları, mücadeleye hız vermeleridir. İşte bu nedenle zorbalıkla dayatılan 6 Kasım seçimlerini mücadelenin bir alanı haline getirmek, bu vesileyle Cunta'ya bir şamar daha aşketmek önem kazanmaktadır.

Yurtdışında oluşumuz, seçme hakkımızın bulunmaması bizim mücadelede aktif olarak yer almamızı engellemez. Yurtdışındaki insanlarımızın olup bitenleri daha berrak kavraması için, 6 Kasım seçimleri önemli bir vesiledir. Büyük çoğunluğumuzun aklı da, gönlü de Türkiye'dedir. İlerde döndüğümüzde yaşanılır bir Türkiye bulmak istiyorsak şimdiden üzerimize düşeni yapmamız gerekir.

Ayrıca Türkiye'de onlarca akrabamız yüzlerce ahbabımız vardır. Onların 6 Kasım seçimlerinde Cunta'yı protesto etmelerine yardımcı olmamız, yol göstermemiz şarttır. Sandıktan çıkacak her iptal oyu, Cunta'nın istenmediğinin işareti olacaktır. İster buradan yazılacak mektuplarımızla, ister telefonla, ister seçimler öncesinde Türkiye'ye gidecek arkadaşlarımızla, tanıdıklarımızın hiçbir partiye oy vermemelerini –yani zarfa oy pusulası koymayarak, ya da çok sayıda mühür basarak, veya hiç mühür basmayarak, pusulalara veya kağıtlara Cunta'yı protesto eden "kahrolsun faşist Cunta" vb. sloganlar yazarak, ama mutlaka oyların iptaline yolaçacak şekilde– sağlamalıyız. Unutmayalım ki bu seçimlerde iştirak oranı ne kadar düşük, iptal edilen oy oranı ne kadar yüksek çıkarsa, faşizmin temeli biraz daha sarsılacak, anti-faşist mücadelemiz o ölçüde mesafe katetmiş olacaktır.

CUNTA AVRUPA'DA YAPAYALNIZ

(Baştarafı 1. sayfada)

nist sözcüler, Fransız ve İskandinav sosyal demokratları, İngiliz İşçi Partisi milletvekilleri de aynı paralelde konuştular.

Gözüken odur ki, Cunta'nın 6 Kasım seçimleriyle oluşacak K. Evren parlamentosu Türkiye kontenjanı olarak bazı milletvekillerini belirleyip Konseye başvuracak fakat bunlar "Türkiye'yi temsil etmez" kararında olan Konsey tarafından geri çevrilecekler. Türkiye'nin kesin ihracı sorunu ise Konsey Yürütme Komitesi adını alan ve Dışişleri Bakanlarından oluşan organ tarafından savsaklanacak.

Avrupa Konseyi'nden sonra Türk Cuntası'na ikinci darbeyi de Avrupa Parlamentosu oluşturdu. AET (Ortak Pazar) ülkeleri halkları tarafından birinci derece seçimle doğrudan doğruya halk oyuyla seçilen temsilcilerin oluşturduğu Avrupa Parlamentosu'nda geçirilen karar Konseydekinden daha da sert ve somut.

6 Kasım seçimlerinin meşru sayılmayacağı, Türkiye'nin bu seçimlerle demokrasiye geçmeyeceği söylendikten sonra a) Tam ve eşit serbest seçimler yapılmadıkça, b) Siyasi görüşü ve geçmişi *ne olursa olsun*, tüm siyasilere politik hakları tam olarak tanınmadıkça, c) Siyasi suçlar için idam cezaları kaldırılmadıkça, Türkiye'nin demokratik bir ülke olarak tanınmayacağı kesin bir dille belirtildi. Karar suretinden de görüldüğü gibi sadece eski CHP ve AP'liler değil, Türkiye'de 12 Eylül öncesinde mevcut bütün siyasi partilere ve partililere yasal siyasal serbestiyeti Avrupa Parlamentosunun getirdiği müeyyidelerden (yaptırımlardan) birisiydi.

Avrupa Parlamentosundaki bu karar 127 kabul 4 red ve 13 çekimser oy gibi son derece büyük bir oy çoğunluğuyla, adeta oy birliğiyle kabul edildi.

Bu iki önemli karar Türk basınında Cunta'nın ve gazete patronlarının sansürüne takıldı. O denli takıldı ki, Avrupa Parlamentosu'nun kararı 180 derece tersyüz edilerek Türkiye kamuoyuna aktarıldı.

Böylece K. Evren rejiminin göz boyamak için kendisine göstermelik bir parlamento edinme oyunu daha başlamadan bozuldu. Cunta ve onun kuracağı parlamento peşin peşin mahkum edildi. Cunta Batı'da ABD'siyle ve İngiltere'siyle, Doğu'da ise Ziya Ül Hak'ıyla dünyada yapayalnız ve tek başına kaldı.

KAL 747 PROVOKASYONU...

(Baştarafı 1. sayfada)

şürüldüğünü, bunda bir kasıt olmadığının anlaşıldığını söyleyip olayı tümüyle kapatmak istedi. Oysa ilk günden beri kopartılan yaygara ve uçağın Sovyetler tarafından sivil bir uçak olduğu bilindiği halde kasten düşürüldüğü, Sovyetlerin 269 kişiyi bilerek öldürdüğü ve bir "katliam" yaptığı yolundaki iğrenç yalanlara dayanıyordu.

● Özetle şimdi bilerek unutturulmaya çalışılan olayın ardındaki gerçek şudur: ABD, kendi uşak devletlerinden olan G. Kore yolcu uçağıyla onun içindeki insanların haberi ve izni olmadan casusluk yaptırmak istemiştir. Dahası da, böyle bir gizli sahada ihtara rağmen inişe yanaşmayan bir şüpheli uçağın *uluslararası kurallara göre* düşürüleceğini bildiğinden, bu uçağın Sovyet askeri uçakları tarafından özellikle düşürülmesini istemiş, yani 269 kişiyi bile bile ölüme göndermiştir.

● Uçakta ölen insanların katili ABD emperyalizmidir. Ama katil Amerika timsah gözyaşları dökerek, olayı Soğuk Savaşın anti-Sovyet kampanyası için kullanmak istemiştir.

● Gerçekler kısa zamanda ortaya çıkınca da, kendisinin suçu anlaşılmasın diye olayı kapatmaya kalkışmıştır.

Bu olay da, emperyalizmin aşağılık yüzünü, namussuzluğunu ve insanlık düşmanı karakterini bir kez daha sergileyen yeni bir örnek olmuştur.

F.ALMANYA'DA İŞÇİ HAREKETLERİ

(Baştarafı 1. sayfada)

yapıldı. Alman Sendikalar Birliği DGB'nin çağrısı üzerine 130.000'nin üzerinde çelik ve dok işçisi Kohl-Genscher gerici koalisyon hükümetinin politikalarını ve işsizliği protesto etmek amacıyla bir gösteri yürüyüşü yaptılar.

1300 otobüs ve 21 özel olarak kiralanmış trenlerle Bonn'na gelen işçiler, çelik ve dok işletmelerinin devletleştirilmesi ve 35 saatlik iş haftası talebinde bulundular.

Miting esnasında konuşan sendika yöneticileri Bonn'daki gerici koalisyon hükümetinin tekelleri koruyan politikalarını eleştiren konuşmalar yaptılar. F.Almanya önümüzdeki dönemde daha da güçlenen işçi gösterilerine sahne olacağa benziyor.

ŞİLİ'DE ANTİ-FAŞİST MÜCADELE YÜKSELİYOR

(Baştarafı 1. sayfada)

lü çıkışlar oldu. Valparaiso'da öğrencilerin gösterileri sırasında polisle çatışma oldu ve onlarca öğrenci gözaltına alındı. Yine Concepcion'da yaklaşık 5000 öğrencinin katıldığı gösteride polisle çatışma çıktı ve birçok öğrenci yaralandı. Punta Arenas'da 3000'den fazla kişinin katıldığı gösteri yürüyüşünde Pinochet'nin çekilmesi ve hemen demokrasiye dönülmesi talep edildi.

KUZEY KIBRIS'DA PROVOKASYON

(Baştarafı 1. sayfada)

yoktur. Kuzey Kıbrıs Türk silahlı kuvvetlerinin işgali altındadır ve fiilen Türkiye tarafından ilhak edilmiştir. "Bağımsızlık" etiketi bu ilhak durumunu hem maskelemeyi, ama gerçekte bir çeşit resmileştirmeyi öngörmektedir.

Faşist Evren yönetimi bu konuda tam bir Bizans tutumu içindedir. Cunta'nın bazı tereddütleri gözlenmektedir. Birincisi, ABD'den henüz yeşil ışık yakılmış değildir. Çünkü bu konuda ABD ile onun B.Avrupalı müttefikleri arasında görüş birliği yoktur. Bu NATO'da ihtilaf yaratabilir. İkincisi, böyle bir adımın Türk Cuntasından kaynaklandığı bilineceği için, Avrupa'da zaten yapayalnız kalmış olan K.Evren rejimine karşı çok daha sert tepkilerin gelmesi kaçınılmazdır.

Öyle gözüküyor ki, K.Evren faşizmi, "bağımsızlık ilanı" sözlerini Denktaş'a söyleterek bir taraftan böyle bir adımın kaldırım taşlarını döşemekte, öte yandan ABD'den yeşil ışık beklemekte, dahası da kendi işgalciliğini unutturup, yüzsüz bir şekilde Kıbrıs Cumhuriyeti'nden taviz koparmaya çalışmakta ve nihayet bütün bunları içeride Türkiye kamu oyunda şovenist körüklemelerle kendi lehine avantaj sağlamak için kullanmaktadır.

Dolayısiyle Kıbrıs bugün yeni bir provokasyonla karşı karşıyadır. Ama hiç unutulmasın ki, T.C. yönetimi de, onun uşağı Denktaş da her attıkları adımla biraz daha batağa gömüleceklerdir.

ANTİ-FAŞİST MÜCADELE ASKERİ TOPLAMA ....

(Baştarafı 3. sayfada)

malzemeler verilmemekte ve ilh...

Doğru, yanlış çeşitli mücadelelerden geçerek bugünlere gelmiş istemiyerek de olsa bu mücadele de bir uğrak yeri olan hapishanelere düşmüş binlerce ilerici, yurtsever insanlık onurlarına, yaşamlarına kasteden bu uygulamalara karşı haklı olarak direnişlerini yükseltiyorlar. İşte bunlardan birisi de İstanbul hapishanelerinde 7 Temmuz günü başlayıp kısa zamanda yaygınlaşan ve 2500 siyasi tutuklunun katıldığı açlık grevi idi.

Hapishanelerdeki işkence ve baskıların kaldırılması, sağlık koşullarının düzeltilmesi, avukatları ve yakınları ile serbest görüşme olanaklarının sağlanması, tek tip cezaevi elbisesi uygulamasından vazgeçilmesi, gazete, kitap, defter-kalem bulundurulmasına izin verilmesi şeklinde özetlenecek insancıl istemlerle direnişe geçen politik tutuklulara faşist Cunta'nın cevabı daha azgın saldırı, daha çok işkence, daha çok hücre cezası şeklinde oldu. Tutuklu ailelerinin geniş bir heyetle MGK'na başvurmaları da olumlu bir sonuç vermedi, aksine Ankara'ya giden heyetten 4 kişi tutuklandı.

İstanbul'da gerçekleştirilen açlık grevi biterken Erzurum cezaevinde başlatılan açlık grevi belli sonuçlara ulaşılınca bitirildi. Yine Eylül ayı içinde Diyarbakır askeri toplama kampında hemen bütün siyasi tutukluların katıldığı açlık grevi ve ölüm orucu şeklinde gelişen direniş ilk anda Cunta güçlerinin silahlı saldırısıyla bastırılmaya çalışıldıysa da –ki iki tutuklu bu baskında öldürülmüştü– siyasi tutukluların kararlı direnişi, ayrıca tutuklu yakınlarının da dışardan direnişi desteklemeleriyle istenilen sonuca ulaşmış Eylül ayı sonunda direnişe son verilmiştir.

Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde de Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki cezaevlerindeki açlık grevleriyle dayanışma, bu konuda kamuoyu oluşturma ve değişik konularda Türkiye'ye heyetler gönderilmesi için açlık grevi ve çeşitli eylemler geliştirildi.

Cezaevlerinde insancıl ve haklı istemler ile başlayan açlık grevleri faşist Cunta'nın doğasına uygun olarak baskıyla, zulümle karşılaşmıştır. Biz **Dayanışma gazetesi olarak** yanlışıyla-doğrusuyla Türkiye'deki açlık grevlerini destekledik. Ama diğer yandan da; böyle bir eyleme girişilirken, nasıl bitirileceği, ne zamana kadar süreceği vb. teknik konularının da belirlenmesini, yine bunun yanı sıra –politik ortam da hesaba katılarak– hedeflenen şeylerin hangi eylem türüyle elde edilebileceğinin de göz önünde bulundurulmasını hatırlatmaktan geri durmayacağız.

Avrupa'da, özellikle Federal Almanya'da bir süre gerçekleştirilen açlık grevi için ise söylenecek çok şey vardır.

● Bir kere, yurtdışında, destek mahiyetinde ve kamuoyu oluşturmak için yapılan bu açlık grevinin süresinin önceden belirlenmemiş olması bir süre sonra kamuoyunda değişik yorumlara yol açmıştır. Açlık grevi için oluşturulan komiteye bu konuda yapılan uyarılar "kamuoyunu devam ettirmek istiyoruz, onun için bu konuyu hiçbir şekilde tartışmayız" şeklinde geçiştirildikten sonra apar-topar açlık grevine son verilmiştir.

● İkincisi ve en önemlisi İstanbul'daki açlık grevlerinin haberi geldikten sonra birkaç örgüt bir araya gelerek alel acele bir komite oluşturup "biz başladık, gelen gelir" mantığıyla hareket ederek böylesine haklı bir mücadele ve bu mücadele için kullanılması öngörülen açlık grevi gibi silahı kandi örgütsel çıkarları için bir eylem haline dönüştürmeye çalışmışlardır.

Türkiye'de faşist Cunta'nın askeri toplama kamplarındaki özgürlük savaşçılarının gerçekleştirdikleri direniş göstermektedir ki, mücadele hapishanelerde de devam etmektedir. Değişik boyutlarda, değişik alanlardan uç vermektedir. Faşist zorbalar bunun için gün geçtikçe daha da zorbalaşıyor, baskıyı, zulmü, işkenceyi arttırıyorlar. Ama korkunun ecele faydası yoktur. Dünyanın diğer yerlerinde olduğu gibi Türk Cuntası'nın da tarihin çöplüğüne atılmasının koşulları olgunlaşıyor. Yeterki birlikte hareket etmesini bilelim.

PABLO NERUDA ÖLELİ 10 YIL OLDU

(Baştarafı 8. sayfada)

nist şairdir. Şili işçi sınıfının önderi olan Şili Komünist Partisi'nin bir sıra neferidir. O, kendi halkının emperyalizme karşı yürüttüğü haklı mücadelesinin olduğu kadar tüm dünya halklarının kurtuluşunun da baş savunucularındandır. Bunu özellikle sanat hayatının bütün ürünlerinden izlemek mümkündür.

Daha öğrenciliği sırasında Uzak Doğu ülkelerini gezen, bölge halklarının ilerici hareketlerine katılan, özellikle Hindistan'ın İngiliz emperyalizmine karşı sürdürdüğü anti-sömürgeci mücadelesinde Hint'li gençlerle omuz omuza mücadeleye katılan Neruda "dünya vatandaşı" karakterine hiç bir zaman gölge düşürmemiştir. İç savaş sırasında konsolos olarak atandığı İspanya'da, faşizme karşı savaşanlara destek olmakla *enternasyonalist* karakterini daha da derinleştirmiştir.

Sanat, kökleri ulusal olmakla birlikte, gelişme eğilimleri bakımından ve insanlığın toplumsal gelişiminin bir parçası olarak ulusal kalıplara sığdırılamaz. Özellikle proletarya sanatı, burjuva sanatından çok daha evrensel bir muhtevaya sahiptir. Bu nedenle, sınıf mücadeleleri üzerine oturtulmuş bir sanat, ulusal olduğu kadar, uluslararası insanlık kültürünün de bir parçası olduğu için değerlidir. Ve Pablo Neruda'nın değeri de buradan kaynaklanır.

Şili'li ozan Pablo Neruda, Şili emekçileri için ne ise Angola halkı, ya da Türkiye işçi sınıfı için de odur. Ve bir sanatçı için halkının engin sempatisinden daha üstün bir ödül yoktur.

TSİP'LİLERİN TÜM YURTTA DAĞITTIĞI BİLDİRİDEN

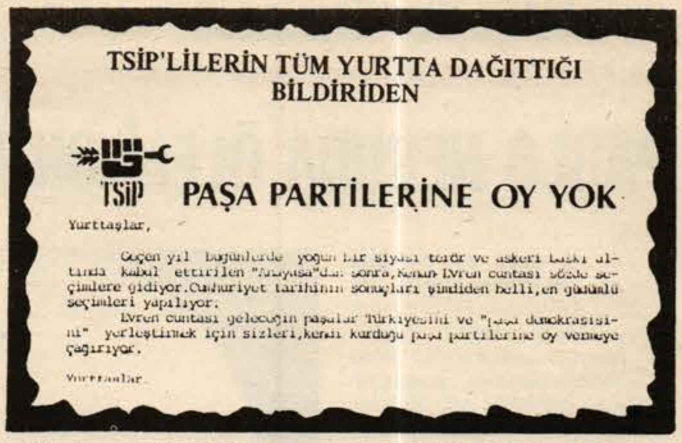

TSİP

PAŞA PARTİLERİNE OY YOK

Yurttaşlar,

Geçen yıl bugünlerde yoğun bir siyasi terör ve askeri baskı altında kabul ettirilen "Anayasa"dan sonra, Kenan Evren cuntası sözde seçimlere gidiyor. Cumhuriyet tarihinin sonuçları şimdiden belli, en güdümlü seçimleri yapılıyor.

Evren cuntası geleceğin paşalar Türkiyesini ve "paşa demokrasisini" yerleştirmek için sizleri, kendi kurduğu paşa partilerine oy vermeye çağırıyor.

Yurttaşlar

ASYA VE AFRİKALI YAZARLAR BARIŞ...

(Baştarafı 4. sayfada)

Sovyetler Birliği'nde bulunarak, Sovyet halkının detantı, silahlanma yarışının durdurulmasını, değişik ülkelerin halkları arasında işbirliğinin güçlendirilip, genişletilmesini samimi olarak istediğine yeniden kanaat getirdik.

Meslektaşlarınız olan bizler, Taşkent'te toplanan Asya, Afrika ve diğer halklardan yazarlar, sizleri, dünya yazarlarını, termonükleer savaş tehlikesine karşı, emperyalizm ve ırkçılığa karşı savaşta eylem birliğine çağırıyoruz.

Yeryüzünde barış ve sağduyu üstün gelsin."

EN İYİSİ

(Baştarafı 8. sayfada)

rar. En iyisi bu!

"Gördün mü ayının yaptığını Halis? Şans mı bizimki de! Ben çıkıyorum. En iyisi bu!" diyerek soyunma odasına yöneldi. Halis kolundan tutarak geri çekti Ertan'ı

Sonradan gelen Vorarbeiter düşünüyordu. "Bu işlerin bu akşam mutlaka yapılması gerek. En iyisi bunların söylediklerini yarın firmaya söylemek. Onlar da ne yaparsa yapsınlar." Düşüncelerini söyledi. Kendisinin de ilk Vorarbeiter gibi şu an bir şey yapamayacağını anlattı uzun uzadıya.

Bir sonraki gün de firmadan gelen başka bir adamla konuştular. Adam birçok sözler vererek ayrıldı yanlarından. Ertan kehdini hâlâ suçlu hissediyordu. Türk'ün biri yerine başka birini göndermişti devamlı çalışmasını isteyerek. Halis durumlara pek sevinmiş gibi görünmüyordu. Düşünceliydi. Elinde kovayla giderken:

"Biliyor musun?" dedi Ertan "öğrenmemiz gereken daha çok şey var. Önemli bilgileri bile bilmiyoruz.. Ben ot gibi gelip ot gibi gitmeyi hiç mi hiç istemem artık!"

"Haklısın! Birşeyler yapmak gerek!. Gidelim, ilk önce şu işimizi bitirelim.."

Uzun salonda ameliyat odalarına doğru yürüdüler. Bir süre sonra gözden kaybolmuşlardı.

"Delimisin sen be?! Öyle postu ucuza kaptıranlardan değiliz biz. Kim bu herif? Senin benim gibi bir işçi. Daha bir hafta öncesine kadar on kişiyle çalışıyorduk. Diren! Biraz düşün, kararını hemen verme. Haydi şimdi git otur bir köşeye."

İki saatlik çalışma süresi dolmuş, her kafadan bir ses çıkıyordu hâlâ. Alman Vorarbeiter'in diretmesine karşın kimse bu koşullarda çalışmak istemiyordu.

"Eğer biz çalışmazsak, ne olur düşündün mü?" diye sordu Afrikalı oturduğu yerden.

"Neden düşünecekmişim. Çalışmak zorundasın. Çalışmayan kovulur. Bunu siz düşünün. O kadar işsiz var ki! Firma isterse yüz kişi birden bulur. Anladın mi?!.."

"Ha ha" dedi Bengaldeşli. "Biz çalışmazsak yarın hastane firmaya çıkış verir. Temizliksiz ameliyat mı olur? Sen de nasıl olsa o kadar işi yarına kadar yapamazsın!"

SÜLÜN ÖZAL

Bazıları Turgut Özal'ı liberalizmin temsilcisi olarak görüyorlar. Böyle gören aydınlar da var. Bu fantazi görüşe sahip olanlar Özal'ın partisini MDP ve HP'nin alternatifi kabul ediyorlar. Öyleyse Cunta'ya ve onun seçimlerine kabaca müdahelesine en iyi tepki Özal'a oy vermektir!!

Özal'ın kendisi, hakkında böyle olumlu kanaatlere sahip olanlara en iyi cevabı, yavaş yavaş açık etmeye başladığı seçim programıyla veriyor. Hiç de sanıldığı gibi liberal olmadığını, iğrenç bir çanak yalayıcı, sinsi ve kurnaz bir faşist, Musul'u kendi egemenlik alanı içinde görecek kadar tehlikeli ve muzir bir kafaya sahip olduğunu her fırsatta açıklıyor. "Kapitalist olmayı hiç düşünmediğini" söyleyen Özal şöyle demeye devam ediyor:

"Zam yapmak, ekonomiyi düzeltmek için çok zam yapmak gerekir. İktidara gelirsek biz çok zam yapacağız."

Özal'ın gerekçesi, "yapılmayan veya düşük tutulan zamların halka acı çektirdiğidir." Yani yüksek zam halka haz, düşük zam acı vermektedir.

Halk buna ne der bilinmez ama "halden anlayanların" Özal'ı anladıklarını, onun gerçekte acı veren şeylerden haz duyan bir sapık olduğunu sezdiklerini sanıyoruz.

Özal devam ediyor.

"Maliye Bakanlığı halka kazık atmaktadır. Halkı zengin etmek için Boğaz Köprüsü'ne ortak etmek lazımdır."

El-hak doğrudur. Sülün Osman da vaktiyle böyle yapar, Taksim anıtını fakir-fukaraya satarak zengin ederdi. Hatta bu yetmez, halkı Ağrı dağına da ortak edip daha çok zenginleştirmek gerekir. Özal'ın amblemindeki Kuzey Kıbrıs'ı da hisse senetlerine bölüp halka satmak başka bir yoldur.

Ekonomi bilgisini "Redkit"ten, dünyalığını MESS patronlarından, itibarını den ve yönetme tecrübesini Evren Cuntası'ndan alan bu "Çokoprens tilkisi" ayrıca "halkın kendisinden başka dostu olmadığını" söylemez mi?

Yok yok. Bu kadarı hayra alamet değildir.

(Ekim 1983, 230 sayılı GERÇEK'ten alınmıştır.)

SUNALP'İN NANELERİ

Cunta'nın parti başkanlığına memur ettiği Sunalp, faşist Cunta'nın anti-komünist, anti-Sovyet saldırganlığına yeni örnekler ekleyerek, önüne gelen her yerde Sovyetler Birliği'ne söyüp sayarak oy toplayacağını sanıyor.

Efendim bu Sunalp, Rusları iyi bilirmiş! Onlar "Deli Petro zamanında ne ise, bugün de odur" diyor. Geç kaldın Sunalp efendi! Bu halk, Osmanlılardan kalma Rus düşmanlığının ısıtılıp ısıtılıp önüne sürülmesini yutmuyor artık. Çarlık rejimi ile Sovyet iktidarı arasındaki farkın insan mutluluğu kadar büyük olduğunu biliyor. Senin işçilerin, emekçilerin Sovyet iktidarına salyalar saçarak neden saldırdığını da biliyor.

Sunalp, "komünizmi bu memlekete sokmayacağız" çığlıkları artıyor. Türkiye'deki sol yayınlara bakarak, "beynelmilel komünizmin dereleri aşmış, deryalara karışmış olduğunu" tespit etmiş, tedbir alacakkış!

Sunalp kendisini bir türlü halka sevdirememekten yakınıyor. Kendisi "insancıl"mış! Sunalp üzülmesin halk onu çok iyi anlıyor, onun ne menem halk düşmanı olduğunu çok iyi biliyor!

(Ekim 1983, 230 sayılı GERÇEK'ten alınmıştır.)

PABLO NERUDA ÖLELİ ON YIL OLDU....

10 yıl önce 11 Eylül'de Şili'de amerikancı-faşist Pinochet darbesiyle Halk Birliği hükümetinin yıkıldığı, binlerce insanın sokaklarda, polis nezarethanelerinde, garnizonlarda katledildiği, yüzbinlerce yurtseverin —hapishanelerde yer kalmadığı için— stadyumlara doldurulduğu, bu stadyumlardan birinde gitarıyla halk türküleri ve devrimci marşlar söyleyen ünlü ozan Viktor Jarra'nın faşistler tarafından önce parmaklarının kesildiği, fakat o bu kez de sesiyle özgürlük türküleri söylemeye başlayınca, hunharca katledildiği günlerde, yani Şili'nin kapkaranlık bir faşist diktatörlük altına sokulduğu günlerde, Şili'nin yetiştirdiği, Latin Amerika'nın dünya halklarına ve dünya edebiyatına armağan ettiği çağımızın en büyük şair ustalarından Neruda'nın büyük insan kalbi, böylesine büyük insansızlık karşısında daha fazla dayanamamış ve büyük ozan 23 Eylül'de ölmüştü.

Aradan on yıl geçti. Latin Amerika ve tüm dünya tarafından "Kasap" ünvanıyla tanınan Pinochet ve onun faşist çetesi her geçen gün biraz daha insanlığın nefreti ve laneti arasında tarihin karanlığına gömülürken, Şili halkının özgürlük savaşçıları çileli, kahırlı, uzun bir anti-faşist mücadeleyi dişleriyle, tırnaklarıyla, canlarıyla ve kanlarıyla taş taş örüp yükselttiler. Ve on yıl bile dolmadan, faşist diktatörlüğü temellerinden şiddetle sarsan kitle hareketlerine ulaştılar.

Şili'de özgürlüğün şafağının doğmak üzere olduğu şu günlere ulaşan süreçte, Şili halkının yiğit evlatları, yani Şili'nin özgürlük savaşçıları büyük ozan Neru'danın şiirleriyle birlikte yürüdüler, bugünün gençleri, savaşçıları Neruda'nın şiirleriyle çocukluktan gençliğe geçtiler, Neruda'nın şiirleri yaşlı kuşaklardan ilkokul çağındaki çocuklara dek elden ele, dilden dile dolaştı, destanlaştı.

Ve bugün on yıl sonra Neruda hem Şili'de, hem de ezilen halkların özgürlük mücadelesinde daha da yücelmiş olarak capcanlı yaşıyor. Faşist Pinochet ve şürekâsı ise halkların nefretiyle çoktan öldüler, lanetli mezarlarına çoktan gömüldüler.

Şili'de faşist darbenin 10. yıldönümünde ve özgürlüğün tanyerinde dünya edebiyatının büyük ustası ve Şili halkının ulusal kahramanı, 10 yıllık özgürlük mücadelesinin en büyük şairi Neruda'yı saygıyla, coşkuyla anıyoruz.

* * *

Pablo Neruda komünist bir sanatçıdır. Ve o, Şili halkının sosyalizm uğruna verdiği mücadelenin bütün uğraklarında yer almakla kalmamış, tüm dünya halklarının kurtuluş mücadelelerinin gerçek bir dostu olmayı bilmiştir. Pablo Neruda'nın dünya emekçileri arasındaki itibarlı yerinin temelini, onun gerçek ve ödünsüz bir Şili yurtseveri olması oluşturmaktadır. Neruda yaşamınca Şili halkının tarihi mücadelesinin bütün aşamalarından derinliğine etkilenmiş ve bu etki, onun bir şair olarak sanatını halkının çıkarlarına sunmasını sağlamıştır. Pablo Neruda'nın, Şili halkının mücadelesi içindeki konumu ve tavrı da sanatının gelişme doğrultusunu belirlemiş, sıradan denemelerle ve romantizmden yola çıkan Neruda'nın NOBEL ödülüne kadar uzanmasının yanında, demokrat Şili kültürünün sembolü haline gelmesini de sağlamıştır. Neruda'nın yaşamı ve mücadelesi, sanatını halkının mücadelesiyle kaynaştırmasını bilenlerin yükselebileceği en ileri aşamayı ve kazanabileceği en değerli ödülü göstermesi bakımından üstün bir örnek teşkil etmektedir.

İspanya iş savaşı başladığında *"Dünya değişti ve benim şiirlerim de değişti. Bir kan damlası satırlarıma damladı ve o, orada her zaman canlı olarak kalacaktır."* diyen Neruda, faşizmin boğmaya çalıştığı Cumhuriyetçilerin safında, yoldaşı Lorca ile omuz omuza mücadele etti. O, halkların sempatisini kazanmanın bir sanatçı için ne anlama geldiğini iyi kavramıştı. Ömrünü kendi halkının yüce dâvasını savunmaya adayan Neruda'nın şiirleri, emekçilerin yüreğinde gerçek bir mücadele silahı haline gelmiştir. Bunu iyi bilen emperyalizmin kiralık cellatları, Şili halkını bu etkin silahtan yoksun bırakmak için baskı ve zulmünü esirgemeden kullanmıştır. Viktor Jara vb. daha nice Şili'li yurtsever sanatçının kanına giren Pinochet cellatları, *"Ben taşralıyım ve maddeciyim. Kasabalarda, köylerde okudum şiirlerimi. Alanlarda, opera binalarında, nerede olursa olsun. Patagonya'da koyun kırpıcılarına bile şiir okudum. Çünkü halkım ben, parmakla sayılmayan. Sesimde pırıl pırıl bir güç var. Karanlıkta boy atmaya, sessizliği aşmaya yarayan. Biz halkız, yeniden doğarız ölümlerde..."* diyen Neruda'nın belki kendisini susturmayı başarmışlardır ama, onun sanatını asla susturamamışlardır.

Sanatçı, eğer yaratımını, bireysel özgürlüğünün sınırları içinde aramışsa ve sanatının muhtevasını halkının sosyal mücadelesi ile derinleştirememişse, sesini kendisiyle birlikte götürmeye mahkumdur. Çünkü sanat sınıflı toplumlarda, mutlaka bir sınıfın çıkarları doğrultusunda işlev görür. Egemen burjuva sanatının temsilcileri kadar, *tarafsız sanat* iddiasını sürdürenler de emekçi halkın karşısındadırlar ve son duruşmada burjuvaziye hizmet etmektedirler. Sanatta kesin tavır aynı zamanda sınıfsal tavır alış demektir.

Bu konuda ikircikli davrananlar, kesin tavır alışın, sanatçının yaratım özgürlüğünü yaralayacağını ileri sürenler, hem kendilerini gerçek yaratıcı olan emekçi kitlelerden kopararak bizzat kendi yaratım olanaklarını kendi elleriyle daraltırlar ve hem de sanatlarını üretimin nesnel estetiğinden kopardıkları için yavan bir sanatla kendilerini sınırlamış olurlar. Özgür yaratım, belli bir toplumsal doğrultuyu sanatsal biçimde işlemektir ve estetik, emekçi kitlelerin yaşamlarının bir parçası haline gelmiş olan üretimin doğasındadır. Daha iyi ve daha güzel olan ancak, maddi yaratımın tarihsel ve nesnel sürecine bağlı olarak oluşandır. Yani estetik, insan emeğinin ve bilincinin eğitilmesinin ve geliştirilmesinin ölçüleri içinde yatmaktadır. Gerçek özgür sanatçı, tarihi yaratan emekçi kitlelerin mücadelesi içinde ve bu mücadelenin çıkarlarına tâbi olarak yaratandır. Sanatçının özgürlüğü, ancak onun zorunlu görevlerinin sınırları içinde varolabilir. Özgürlük, bu zorunluluğun bilincine varılmasından başka birşey değildir. Ve Pablo Neruda sanatın bu niteliğini kavradığı için üstün bir değere sahiptir.

Neruda, partili bir komü-

(Devamı 7. sayfada)

MUZAFFER HALK

Yüreğim bu kavganın içinde
Kazanacak halkım
Bütün halklar kazanacak bir bir.
Bu acılar, ıslak bir mendil gibi
Kumlar arasından
Şehit duraklarından,
Süzülüp ortaya çıkaracak herşeyi,
Şanlı günler yakındır çünkü
Kinler susacak bir an
Ceza veren eller titremesin diye,
Günler tam olsun diye,
Halk caddelerde.
Bir güzel, bir güçlü
Yerini alsın diye!
İşte benim günüm bu
İşte hoşgörürlüğüm
Başka sancağım yok benim.

EN İYİSİ

— öykü —

Kâzım Doğan

"Telefon senin için..." diyerek seslendi kardeşi Ertan'a. Başını okuduğu gazeteden kaldırıp "ne var?" dercesine baktı.

"Telefon" diyerek elinde tuttuğu almacı O'na doğru uzattı kardeşi. Yavaşça yerinden kalkıp, salona, telefonun bulunduğu köşeye yöneldi. Arayan bir arkadaşıydı. Hiç beklemediği bir haber iletmişti Ertan'a. Hemen, yarın saat tam 16.oo'da Hauptbahnhof'un önündeki tranvay durağına gelmesini istiyordu.

"Olur" dedi heyacanla. Yerine bıraktı almacı. Kapıdan girerken heyecanını az da olsa yatıştırmıştı. İki kardeşiyle anne ve babası filme dalmışlardı. "Ah şu video, ah... Ne kötü hastalıkmış meğer be! Kurtulmak da her insanın öyle kolay kolay yapacağı iş değil.. Nerde eski, nerde acıklı film bulurlarsa dikiyorlar gözlerini.." Yerine otururken babası gözlerini televizyondan ayırmadan;

"Kim ki, telefon eden?!" diye sordu.

"Bir arkadaşım, eski okuldan olur."

"Ne istiyor?!"

"Hiç!.." dedi biraz da kızgınlığını belirterek. "Biraz gezeriz, hem de iş yerlerine bakarız diyor. Bir iş bulmuş kendine." Gazeteyi oracığa bırakarak odadan ayrıldı. Kendini yorgun hissediyordu. Bugün akşama kadar iş aramıştı. Şu işsizliğin yoğunluğunda kim iş verir? Arkasından babasının konuştuklarını duyuyordu:

"İyi, iyi. Sen de git. Şimdiye kadar durduğun hata. Gezin, dolaşın.. Başka ne işiniz var ki?. Akşama kadar kuş taşlıyorsunuz. Ekmek elden, su gölden n'olacak.."

Kızdığını belli etmeden mutfağa yöneldi annesi. Hiç birşey anlamıyordu bütün burdaki olanlardan. Geldiğine de geleceğine de bin pişman olmuştu. "..Akşama kadar evin içinde otur, otur.. Yok, hiç de tadı tuzu yok buranın. Kimi bilsek, kime gitsek! Yedi tüketti kör olasıcalar.."

Televizyondaki film tüm açıklığıyla devam ediyordu.

Ertesi gün tam zamanında vardı Ertan durağa. Arkadaşını orada beklerken buldu. Gülümsüyordu. Arkadaşının isteğiyle az sonra gelen 19 nolu tranvaya bindiler. Tranvayın içi oldukça kalabalıktı. İşten, çarşıdan, şurdan, burdan derken dolmuştu tramway. Halis uzak bir kasabadan, çalıştığı inşaat işinden dönüyordu. Buradan da iki saatlik iş.. İş yerinde dokuz kişinin çalıştığını, her çalışanın da ayrı görevi olduğunu bir bir anlatıyordu. Tranvaydan inerlerken:

"Olsun!" dedi Ertan. "Ne olursa olsun. Bildiğin gibi değil. Bir yerlere yamanmak gerekiyor. Boğazıma kadar doldurdu bu işsizlik.."

"Bilmediğim şeymi ki?! Sen yine de şimdilik bu iki saatli idare et. Sonra harçlığın da çıkmış olur. Ayrıca başka işlere de bakarsın oldu mu?."

"Oldu" dercesine kafasını salladı Ertan.

Halis, danışma bürosundaki oturan orta yaşlı kadından dolap anahtarlarını aldıktan sonra soyunma odasına yöneldiler. Halis, yapması gerek her şeyi yerinde anlatıyordu. Elbiselerini çıkararak mavi bir tulum giymişlerdi. Geldikleri merdivenlerden birinci kata çıkıp oradaki giyinme odasında da mavi tulumun yerine yeşil bir ameliyat elbisesi giydiler. Ayaklarındaki terliklerin yerini de altı kalın takunyalar almıştı. Başlarını örtmüş, ağız ve burunlarını sarmışlardı. Ellerini ilaçladıktan sonra naylon eldivenler takıyorlardı. Kendi kendine gülüyordu Ertan. Her yeri kapalıydı gözlerinden başka. Soluk alması da sandığı kadar zor değildi. Konuşması da.. Genç bir Alman'dı "Vorarbeiter"leri. İçeriye girdikten sonra gelenleri kontrol etti. Kendisiyle beraber dokuz kişiler.

"Arkadaşlar" dedi almanca. Diğerleri çevresini sarmış can kulağıyla O'nu dinliyorlardı. "Bugün başka bir Vorarbeiter daha geldi. O'nun dediğini iyice dinleyin.. Birşeyler söylemek istiyormuş!"

Dinleyenle hiç de sevinmişe benzemiyorlardı. Bundan birşey anlamamıştı Ertan.

"N'olmuş ki gelmişse. Hep birlikte işimizi bitirir gideriz" diye mırıldandı.

"Sen öyle san" diyerek alay etti Halis. "Biliyormusun, bu adam dışardaki salonda çalışıyordu. Ne zaman erken gitsek, ne zaman bu elbiseyle tuvalete çıksak sarılır telefona. Az-buz belleme bu herifi.."

"Burayı iyi dinleyin.." diyerek sözüne başladı Alman. "İlk önce disiplini düzelteceğiz. Sonra tam zamanında gelip, tam zamanında gideceğiz. Herşey temiz olması gerekiyor.. Ben kontrol edeceğim. Erken bitince diğerlerine yardım etmek zorunlu. Boş gezmek yok!.."

Bir homurtudur almış gidiyordu.. Sonrasını dinleyen yoktu..

"Demedim mi sana ne heriftir diye.."

"Ben bilebilirdim böyle pis olacağını be!"

"Hele bir suratını görsen.."

"Pıs kılıklı n'olacak.."

.....

Bunların hiçbirini anlamıyordu Alman.

"Sonra" dedi "yeniden görev bölümü yapacağız dokuz kişiye. Herkes görevini iyi bilecek!"

Bütün çalışanlar susuvermişti birden. Ertan'ın yüreği "cızz" etti. Anlamamış gibi Halis'in yüzüne baktı.

"Yeniden söyler misiniz?" dedi Almana dönerek. Sesi titriyordu.

"Neyi?"

"Neyi olacak son olarak söylediğinizi."

"Aha" dedi sonradan gelen Alman. "Sen anlamak yok. Öyle mi? Biz dokuz kişi çalışmak burada.. Alles klar!"

Dişleri birbirine vurdu Ertan'ın Bu küçük işle parasal sorununu da bir düzene koyacaktı. Babasının yanında zor durumda kalmayacaktı. Daha başka neler düşünmüştü, neler.

"Herifin yediği naneye bak ya. Sanki anasının tumanını kaçırıyorlar diye söylendi şimdiye kadar hiç konuşmayan ihtiyar biri.

"Biz on kişi olduk n'olacak şimdi?"

"Kendisi kimin yerine girdi ki? En son gelen de kendisi."

Hiçbir şey söylemiyordu Ertan. En iyisinin kendi isteğiyle ayrılmak olduğunu düşünüyordu. Kendisi için arkadaşının bu adamla kötü olmasını istemiyordu. Başka bir iş a-

(Devamı 7. sayfada)

İşçinin Sözlüğü

Hazırlayan: Fethi SAVAŞÇI

ARTI-EMEK: Maddi üretimde çalışan işçinin, artı-iş süresinde artı-ürün yaratmak için sarfettiği emek. Toplumsal emek üretkenliğinin artması süreciyle bağlantılı olan artı-emek, insan toplumunun belirli gelişme evresinde, işçinin ve ailesinin yaşaması için gerekli olan ürün miktarından fazlasının üretilmesi olanaklarını sağlar. Sömürücü toplumda artı-emek, sömürücülerin zenginleşmesini sağlar. Kapitalizm koşullarında, emeğin, gerekli-emek ve artı-emek biçiminde ikiye bölünmüş olması, işçi emeğinin tamamiyle ödenmesi biçiminde bir görüntü arzeden iş ücreti ile maskelenir. Gerçekte ise, iş ücreti, sadece işçinin işgücünün değeri olarak ödenmektedir. Artı-emeğe gelince o, ödenmemekte, kapitalist tarafından benimsenmektedir. Zamanımız kapitalizminde artı-emek bölümü gerekli-emek bölümünden daha büyüktür.

ARTI-İŞ SÜRESİ: İşçinin, artı-ürün yaratmak için çalıştığı süre. Bu süre içinde harcanan emek, artı-emektir. Kapitalizm koşullarında işçinin artı-iş süresinde yarattığı artı-değer ödenmez, kapitalist tarafından benimsenir. Kâr yarışında kapitalistler, artı-iş süresini elden geldiği kadar uzatmaya çalışırlar. Buna iki yoldan ulaşırlar.

1- İşgücünün gerekli iş süresi dışındaki süreyi uzatarak

2- Gerekli iş süresini kısaltmak, dolayısiyle de artı-iş süresini uzatarak.

İşçilerin sömürülmesi bu iki yoldan artırılır. Bu durum, kapitalist toplumda sınıf savaşımının keskinleşmesine yol açar.

ARTI-ÜRÜN: Maddi üretim alanında çalışan işçilerin, artı-iş süresinde yarattıkları ürün. Emeğin, tarihsel olarak gerekli-emek ve artı-emek diye ikiye ayrılması, işçinin ailesinin yaşaması için gerekli olandan daha fazla değer üretmesi olanakları ortaya çıktıktan sonra, bilimsel değimle, emeğin üretkenlik düzeyinin böyle bir olanağı sağlayacak seviyeye ulaşmasından sonra belirmiştir.

Artı-emek ve onun yarattığı artı-ürün, üretim araçları üzerinde özel mülkiyetin, insanın insan tarafından sömürülmesinin doğuşuna başlıca koşul olmuştur. Bunlar toplumun sınıflara bölünmesinin, kölelerle köle sahiplerinin belirmesinin ilk maddi temelleridir. Engels'in belirtmiş olduğu gibi, işgücünün varlığını sürdürebilmesi için gerekli olan emek ürünlerinin çıkarılmasından sonra arta kalan emek ürünü (artı-ürün), her toplumsal, politik ve entellektüel gelişmenin temeliydi. Temeli olmakta da devam edecektir. Artı-emek ve onun sonucu olan artı-ürün, üreticilerin gereksinmelerinin fazlalığıdır. Varlığını da daima sürdürecektir. Ne var ki, artı-ürünün sosyal karakteri, sınıflı toplumda başkadır, sosyalizmde başkadır. Bütün sömürücü toplumlarda artı-ürün, sömürücü sınıflar tarafından benimsenmekte, gaspedilmekte, onların zenginliklerinin, asalak yaşamalarının kaynağını oluşturmaktadır. Çeşitli sömürücü toplumlarda sadece gaspetmenin biçimleri değişmektedir.

Sosyalizmde artı-ürünün kazandığı yeni sosyal içerik şudur: Artı-ürün emekçilerindir, emekçilerin yararına kullanılmaktadır. Bu durum, birincisi, bütün artı-ürünün plânlı olarak toplumsal gereksinmelere yönlendirilmesini sağlamakta, ikincisi bir kısım insanların diğerlerinin sırtından yaşaması olanaklarını ortadan kaldırmaktadır. Üçüncü olarak da, artı-ürünün üretimi, dağılımı, kullanımı planlı olarak gerçekleştirilmekte, böylece gerekli-ürünle, artı-ürün arasında, ülkenin somut tarihsel koşullarına uygun bir uyum yatılmaktadır. Sosyalizmde, artı-ürünün bir kısmı üretildiği işletmede kalmakta, diğer bir kesimi de sosyalist toplumun emrine verilmektedir. İşletmeler artı-ürünün kendilerinde kalan kısmını üretimin genişletilmesi, işletmede çalışanların maddi, kültürel gelişmelerinin sağlanması (konut, kulüp, çocuk yuvaları, eğlence ve spor tesisleri yapımında) kullanmaktadırlar. Sosyalist toplum ise, kendisine kalan artı-ürünü, toplumsal üretimin genişletilmesinde, ülke savunmasının güçlendirilmesinde, bütün yurttaşlarının çeşitli toplumsal, kişisel gereksinmelerinin karşılanmasında ve diğer ülke halklarına enternasyonalist dayanışmada kullanmaktadır.